

Saara Minkkinen ja Suvi Vainio

Nuorten miesten asenteet seksuaalioikeuksia kohtaan ja kokemuksia seksuaalioikeuksien tärkeydestä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Terveystyöntekijä (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

18.4.2017

<p>Tekijät Otsikko</p> <p>Sivumäärä Aika</p>	<p>Saara Minkkinen ja Suvi Vainio Nuorten miesten asenteet seksuaalioikeuksia kohtaan ja kokemuksia seksuaalioikeuksien tärkeydestä</p> <p>39 sivua + 3 liitettä 18.4.2017</p>
<p>Tutkinto</p>	<p>Terveydenhoitaja AMK</p>
<p>Koulutusohjelma</p>	<p>Hoitotyön koulutusohjelma</p>
<p>Suuntautumisvaihtoehto</p>	<p>Terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto</p>
<p>Ohjaaja</p>	<p>THM, lehtori Eija Raussi-Lehto</p>
<p>Opinnäytetyössä tarkastellaan 15–29- vuotiain miesten asenteita seksuaalioikeuksia kohtaan sekä miesten kokemuksia seksuaalioikeuksien tärkeydestä. Lisäksi tutkitaan, vaikuttavako ikä, koulutusaste ja parisuhde miesten kokemukseen seksuaalioikeuksista. Tavoitteena on tuottaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisille miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä seksuaalioikeuksien näkökulmasta. Opinnäytetyöllä pyritään tukemaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmaa 2014–2020, jonka yhtenä tavoitteena on miesten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen.</p> <p>Tutkimus toteutettiin verkkokyselytutkimuksena, johon aineisto kerättiin Facebookista E-lo-makkeella keväällä 2017. Vastaajia saatiin yhteensä 86. Aineisto analysoitiin kvantitatiivisin menetelmin ja SPSS-tilasto-ohjelmalla laskettiin vastausten frekvenssit ja prosentiosuudet. Taustatekijöiden vaikutusta tutkittiin Khiin neliötestillä.</p> <p>Tutkimustulokset osoittavat, että miehet kokevat suurimman osan seksuaalioikeuksista tärkeiksi ja heidän asenteensa seksuaalioikeuksia kohtaan ovat pääasiassa myönteisiä. Miesten tärkeimmäksi kokemat oikeudet ovat oikeus saada päättää omasta seksuaalielämästään, oikeus saada päättää itse avioitumisestaan ja itsemääräämisoikeus omaa kehoaan kohtaan. Vastausten perusteella seksuaalisuutta ei oteta tarpeeksi usein puheeksi terveydenhuollon vastaanotolla ja miehet kaipaisivat enemmän heille kohdennettuja seksuaaliterveyspalveluja. Kaikilla taustatekijöillä nähdään olevan vaikutus miesten kokemukseen seksuaalioikeuksista, mutta eniten vaikutusta nähdään olevan iällä.</p> <p>Tuloksia voidaan hyödyntää terveydenhuollossa ja seksuaalikasvatuksessa lisäämällä seksuaalisuuden puheeksiottamista ja tietoutta seksuaalioikeuksista sekä kehittämällä miehille kohdennettuja seksuaaliterveyspalveluja. Tulokset tukevat seksuaalisuuden moninaisuuden huomioimista ja seksuaalioikeuksien merkityksen korostamista.</p>	
<p>Avainsanat</p>	<p>seksuaalioikeudet, seksuaalisuus, seksuaaliterveys</p>

Authors Title Number of Pages Date	Saara Minkkinen ja Suvi Vainio Young Men's Attitudes Towards Sexual Rights and Experiences of the Importance of Sexual Rights 39 pages + 3 appendices 17 April 2017
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Public Health Nursing
Instructor	Eija Raussi-Lehto, MSc (Health care), Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to find out about 15-29 years old young men's attitudes towards sexual rights and experiences of the importance of sexual rights. We also studied the effects of age, relationship and educational level on the experiences of sexual rights. The goal of this thesis was to provide information for healthcare professionals about sexual and reproductive health of men. We aimed to support The action plan on sexual and reproductive health 2014-2020 based by The National Institute for Health and Welfare. The action plan aims to promote men's sexual and reproductive health.</p> <p>Data for this study was collected by electronic questionnaire in Facebook in spring 2017. The data was analyzed using quantitative methods. We studied the relationship between background factors and men's experiences by using Chi- Square Test.</p> <p>The results showed that sexual rights are important for men and their attitudes toward sexual rights are mainly positive. The most important sexual rights for men are the right to decide their own sexual life, the right to choose whether or not to marry and the right to bodily autonomy. We also found out that healthcare professionals do not bring up sexuality enough in healthcare receptions and men need more sexual and reproductive health services that are targeted for men. All background factors have an effect on men's experiences of sexual rights, but age affected the most.</p> <p>The results of this study can be used in healthcare and sexual education by increasing awareness of sexual rights and variety of sexuality and developing healthcare services.</p>	
Keywords	sexual rights, sexuality, sexual health

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Seksuaalisuus	2
2.1	Seksuaalikulttuuri	2
2.2	Seksuaalisuuden kehittyminen nuoruudesta aikuisuuteen	3
2.3	Seksuaaliterveys	4
2.3.1	Seksuaaliterveyspalvelut Suomessa	5
2.3.2	Seksuaalikasvatus	6
3	Seksuaalioikeudet	8
4	Tutkimuksen toteuttaminen	12
4.1	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimusongelma	12
4.2	Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu	12
4.3	Aineiston käsittely ja analysointi	14
5	Tutkimustulokset	15
5.1	Miesten kokemukset seksuaalioikeuksien tärkeydestä	16
5.2	Miesten asenteet seksuaalioikeuksia kohtaan	17
5.3	Taustatekijöiden vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista	23
5.3.1	län vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista	23
5.3.2	Parisuhteen vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista	25
5.3.3	Koulutusasteen vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista	27
6	Pohdinta	29
6.1	Tulosten pohdinta	Error! Bookmark not defined.
6.2	Tutkimuksen eettisyyden arviointi	33
6.3	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	34
6.4	Työelämälähtöisyys ja jatkotutkimusaiheet	36
	Lähteet	38
	Liitteet	
	Liite 1. E-lomake seksuaalioikeuksien kyselystä	
	Liite 2. Facebook- saatekirje seksuaalioikeuksien kyselystä	
	Liite 3. Frekvenssitaulukot	

1 Johdanto

Seksuaalioikeudet tukevat ihmisen ehjän identiteetin kehittymistä, elämänhallinnan tunnetta sekä tukevat kykyä toteuttaa seksuaalisuutta itselle oikeassa roolissa. Seksuaalioikeuksien toteutuminen on merkityksellistä myös sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisessä. Suomessa on tavoitteena toteuttaa ihmisoikeusperusteista lähestymistapaa, jonka tarkoituksena on lisätä tietoutta seksuaalioikeuksista ja kannustaa ihmisiä huolehtimaan omien seksuaalioikeuksien toteutumisesta. (Ilmonen & Korhonen 2015: 5.) Seksuaalikasvatus on merkittävässä asemassa seksuaalisuustietouden välittäjänä ja sen tavoitteena on lisätä ymmärrystä seksuaalisuuden erilaisista ulottuvuuksista, seksuaalisen kehon toiminnasta sekä seksuaalioikeuksien tärkeydestä. Seksuaalikasvatuksen tavoitteisiin vaikuttavat kasvajan ikä, kehitystaso ja tiedon tarve. (Bildjuschkin 2015: 13–14.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan nuorten miesten asenteita seksuaalioikeuksia kohtaan sekä nuorten miesten kokemuksia seksuaalioikeuksien tärkeydestä. Lisäksi tutkitaan, vaikuttavatko ikä, koulutusaste ja parisuhde miesten kokemuksiin seksuaalioikeuksista. Tavoitteena on tuottaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisille nuorten miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä seksuaalioikeuksien näkökulmasta sekä lisätä tietämystä seksuaalioikeuksien tukemisen tarpeesta nuorten miesten kohdalla. Seksuaaliterveys ja seksuaalioikeudet ovat keskeisesti yhteydessä toisiinsa, sillä seksuaaliterveyden saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttävät ihmisten seksuaalioikeuksien kunnioittamista, suojelemista ja toteuttamista (WHO 2006a).

Idea opinnäytetyön tekoon miesten seksuaalioikeuksien kokemuksista hahmottui seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelman tavoitteista, joita opinnäytetyö pyrkii tukemaan. Toimintaohjelman yhtenä painopistealueena on miesten seksuaali- ja lisääntymisterveys, koska miesten seksuaaliterveyspalvelujen käytöstä ja seksuaali- ja lisääntymisterveydestä on vähän tietoa. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma perustuu koko väestöä koskeviin seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviin oikeuksiin, joiden tulee toteutua tasa-arvoisesti riippumatta ihmisten yksilöllisistä ominaisuuksista. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 16.) Suomessa tutkimus seksuaalisuudesta seksuaalioikeuksien näkökulmasta on ollut vähäistä ja seksuaalisuustutkimuksen kiinnostuksen kohteita ovat olleet parisuhde, seksuaalikäyttäytyminen ja seksuaaliongelmien, minkä takia opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda esiin seksuaalioikeuksien merkitys kokonaisvaltaisen seksuaalisuuden tutkimuksessa.

Opinnäytetyön alussa määritellään seksuaalisuuden keskeiset käsitteet, kerrotaan suomalaisesta seksuaalikulttuurista ja kasvatuksesta, seksuaalisuuden kehitymisestä sekä seksuaaliterveyspalveluista. Suurimpana teoreettisena kokonaisuutena käsitellään seksuaalioikeudet. Keskeiset käsitteet ja teoriapohja taustoittavat varsinaista tutkimusasetelmaa, jossa määritellään tutkimuksen tavoitteet, tarkoitus ja tutkimuskysymykset sekä kerrotaan aineiston käsittelystä ja analysoinnista. Lopuksi tarkastellaan keskeisiä tutkimustuloksia aiempiin tutkimuksiin ja teoriapohjaan peilaten sekä arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta ja pohditaan mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 Seksuaalisuus

WHO:n on määritellyt seksuaalisuuden keskeisenä osana ihmisyyttä kaikissa elämän vaiheissa ja siihen voivat vaikuttaa monet tekijät kuten biologiset, psykologiset, taloudelliset, uskonnolliset ja sosiaaliset tekijät. Seksuaalisuuteen kuuluu sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja-roolit, seksuaalinen suuntautuminen, erotiikka, mielihyvä, lisääntyminen ja seksuaaliset suhteet. Seksuaalisuus voi ilmetä ajatuksissa, fantasiaissa, haluissa, asenteissa, käyttäytymisessä, rooleissa ja suhteissa. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2016.) Turvallisen ja tyydyttävän seksuaalisuuden toteuttaminen vaatii riittävän terveydenhuollon, ravinnon sekä turvallisen elinympäristön (Ilmonen & Korhonen 2015: 7).

2.1 Seksuaalikulttuuri

Seksuaalikulttuurin muodostavat seksuaalisuuteen liittyvät uskomukset, arvot ja tavat, jotka ovat syntyneet ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Seksuaalikulttuuri asettaa rajoja ja vaatimuksia esimerkiksi, miten seksuaalisuutta on hyväksyttävää ilmaista. (Kontula 2006: 28.) Länsimaisessa kulttuurissa suhtaudutaan avoimemmin seksuaalisuuteen kuin aiemmin, minkä seurauksena seksuaalisuuteen liitetyt velvollisuudet ovat muuttuneet seksuaalioikeuksiksi ja seksi ja alastomuus nähdään luonnollisempana osana kulttuuria (Kontula 2008: 22). Nykyisin parisuhde muodostetaan ja perhe perustetaan myöhemmin, jolloin yhdyntöjen aloittamisesta ensimmäisen lapsen syntymään voi kulua yli 10 vuotta (Kosunen, Cacciatore & Hervonen 2003).

Kulttuuriin sisältyy sukupuoleen sidottuja rooleja ja käyttäytymismalleja, jotka selittävät seksuaalista käyttäytymistä. Nämä käsikirjoitukset ovat kirjallisia tai kulttuurillisia, virallisia ja epävirallisia ohjeita, malleja ja tapoja, jotka ohjaavat jo varhaisessa vaiheessa erityisten vuorovaikutusodotusten omaksumista sekä poikien suhtautumista seksuaalisuuteen. Miehen maskuliinisuus, seksuaalinen potenssi ja viriiliys voivat joutua kyseenalaistetuksi, jos mies ei ilmaise tarpeeksi vahvasti seksuaalista halukkuuttaan. (Kontula 2008: 334- 336.) Miehillä sukupuoli-identiteetti ja miehisyys liittyvät usein seksuaaliseen toimintakykyyn, minkä vuoksi esimerkiksi erektio-ongelmat voivat uhata miehen sukupuoli-identiteettiä ja miehisyyttä. Perinteisesti miehekkääseen ilmaisuun ei kuulu avuttomuus ja siksi miesten voi olla vaikea hakea apua seksuaaliongelmiiin. (Väisälä 2006: 243.)

Käyttäytymiseen voivat vaikuttaa ihmisten asenteet, jotka ovat myönteisiä tai kielteisiä suhtautumistapoja. Aiemmat kokemukset ja tiedot vaikuttavat ihmisten asenteisiin ja niiden kautta käyttäytymiseen ja toimintaan erilaisissa tilanteissa. Myös kulttuurin luomat säännöt voivat vaikuttaa omien asenteiden ilmaisuun niitä vahvistaen tai heikentäen. Ahokas ym. 2012: 64-65.) Chapmanin ja Werner-Wilsonin (2008) tutkimuksen mukaan eniten nuorten asenteisiin seksuaalisuutta kohtaan vaikuttaa omien vanhempien suhtautuminen seksuaalisuuteen. Positiivisesti seksuaalisuuteen vaikuttavat hyvä itsetunto ja seksuaaliset kokemukset.

2.2 Seksuaalisuuden kehittyminen nuoruudesta aikuisuuteen

Seksuaalisuus kehittyy koko elämän ajan, ja käsitykset omasta minäkuvasta ja identiteetistä muovautuvat ajan myötä eivätkä koskaan tule täysin valmiiksi (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos 2016). Seksuaalisuuden portaat kuvaavat vaiheittaista kehitystä itsetuntemuksen, ymmärryksen, ihastumisen ja rakastumisen kautta kohti aikuisuutta. Seksuaalisuus kehittyy koko ajan tiedollisten ja tunne-elämän valmiuksien lisääntyessä sekä biologisten ja fyysisten muutosten edetessä. Nuoruutta kuvaa uteliaisuus, muutosvoima ja rohkeus. Onnistuneet seksuaalisuuden kehitysvaiheet auttavat selviytymään seuraavalla portaalla, kun taas huonosti työstetyt seksuaalisuuden vaiheet tai niiden ohittaminen voivat johtaa vaikeuksiin kyvyssä nauttia omasta kehosta ja ihmissuhteista. Kokemus seksuaalisuudesta myönteisenä ja omassa hallinnassa olevana edesauttaa vastuullisen seksuaalisuuden kehittymistä kohti aikuisuutta. (Korteniemi-Poikela & Cacciatore 2015: 8, 19, 31.) Nuori on herkkä seksuaalisille loukkauksille ja ne voivat aiheuttaa seksuaalisen kehityksen pysähtymisen tai haitallista seksuaalista toimintaa (Cacciatore 2006: 208).

Nuori kykenee 15–20- vuotiaana kuuntelemaan itseään ja omaa kypsyyttään, mitä haluaa ja mikä tuntuu hyvälle. Biologisella tasolla nuori tutustuu kehoonsa ja pyrkii säätelemään kehonsa reaktioita. Kumppaneiden fyysisen lähentymisen lisäksi lähentymistä tapahtuu usein myös tunteiden ja ajatusten jakamisessa, mikä edistää seksuaalisten viestien lukemisen taitoa. (Korteniemi-Poikela & Cacciatore 2015: 109.) Yhdyntään pojat kokevat keskimäärin 18-vuotiaana, jolloin nuoren tulisi kyetä ottamaan vastuuta ehkäisyn toteuttamisesta (Cacciatore 2006: 208). Tunteet voivat myllertää syvästä rakastumisesta epätoivoon ja siksi tässä kehitysportaassa petetyksi tai jätetyksi tuleminen voi tuntua raskaalta. 16–25- vuotiaana nuori aikuinen voi rohkaistua muodostamaan intiimimmän suhteen kumppaninsa kanssa ja hän kykenee viestittämään ja tulkitsemaan omia ja kumppaninsa seksuaalisia toiveita. Tärkeää on kunnioittaa ja tiedostaa, mikä on sallittua ja mikä on seksuaalisuutta loukkaavaa. Tässä vaiheessa usein seksuaali-identiteetti alkaa selkiytyä. (Korteniemi-Poikela & Cacciatore 2015: 109, 117.) Tietous seksuaalisen identiteetin monimuotoisuudesta voi vähentää nuoren tunteiden ja kiinnostuksen kohteiden käsittelemiseen liittyvää pelkoa (Kosunen ym. 2003).

Joillekin nuoruus on kokemusten keräämisen aikaa ja siihen voivat kuulua seksikokeilut, joiden tarkoituksena ei ole sitoutua (Papp, Kontula & Kosonen 2000: 241). Asialliset neuvot ja itsemääräämisoikeuden ja harkintakyvyn vahvistaminen ovat merkityksellisiä, jotta nuori kykenee toimimaan vastuullisesti elämässään. Nuoret tarvitsevat turvallisia aikuisia, jotka auttavat seurustelujen kriisitilanteissa ja matkalla tasapainoisempaan aikuisuuteen. (Kosunen ym. 2003.) Tutkimuksen mukaan nuoret miehet hakevat sosiaalista tukea luotettavalta aikuiselta, kuten omilta vanhemmilta tai kouluterveydenhoitajalta. Oma seksuaalisuutta koskevat tilanteet voidaan kokea häpeällisenä eikä esimerkiksi suojaamattomasta seksistä tai seksitaudeista puhuta kavereille. (Terenius 2009: 71). Aikuisuuden seksuaalisuuden piirteisiin kuuluvat itsensä arvostaminen ja kunnioittaminen, itsestään ja kumppanista huolehtiminen, rakastumisen ja rakkauden tunteet sekä tunteiden jakaminen. Vastuu ja omasta terveydestä huolehtiminen sekä lisääntymisterveyden kysymykset nousevat myös esiin aikuisuudessa. (Ryttyläinen & Valkama 2010: 100.)

2.3 Seksuaaliterveys

WHO (2006a) on määritellyt seksuaaliterveyden fyysisen, emotionaalisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilana suhteessa seksuaalisuuteen, minkä edellytyksenä on po-

sitiivinen ja kunnioittava suhde seksuaalisuutta ja seksuaalisia suhteita kohtaan. Tyydyttävään ja turvalliseen seksuaalokokemukseen ei kuulu pakottamista tai väkivaltaa. Seksuaaliterveyden saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttävät ihmisten seksuaalioikeuksien kunnioittamista, suojelemista ja toteuttamista.

Heimosen (2015: 42) tutkimus osoittaa, että ammattikoulussa opiskelevien miesten kokemukset seksuaaliterveydestään ovat keskimäärin melko hyviä, mutta siitä huolimatta seksuaaliterveyden kokemuksissa on suurta vaihtelua, mikä tulisi huomioida. Tereniuksen (2009: 2,106) tutkimuksen mukaan miehet suhtautuvat terveystensä edistämiseen myönteisesti ja ovat vastuullisia seksuaaliterveytensä suhteen. Poikien ja miesten seksuaaliterveyden edistäminen, terveystiedon opetus ja terveystalvelujen suunnittelu edellyttävät kuitenkin poikien ja miesten näkökulman tuntemusta ja arvostusta. Miesnäkökulman huomioiminen on tuotu jo aiemmin esiin yhtenä tulevaisuuden haasteista seksuaalivouonnassa (Väestöliiton seksuaaliterveyspoliittinen ohjelma 2006: 17).

Median vaikutus ja rooli seksuaaliterveyteen on merkittävä, sillä yhteiskunta on muuttunut yhä mediakeskeisemmäksi 1990- ja 2000-lukujen aikana. Media ei välttämättä anna realistista kuvaa seksuaalisuudesta, itsemääräämisoikeudesta tai oman ja toisen kehon koskemattomuudesta. Nuoren voi olla vaikea suhteuttaa median antama kuva seksuaalisuudesta todellisuuteen, sillä hänen identiteettinsä ja maailmankuvansa ovat vasta muotoutumassa. Aikuiselle media voi aiheuttaa paineita ja riittämättömyyden tunteita, jos hän ei vastaa median antamaa ihannekuvaa fyysisiltä tai psyykkisiltä ominaisuuksiltaan. Median välittämä kuva voi tuottaa ongelmia yksilön seksuaaliterveyden kannalta ja nämä ongelmat heijastuvat koko yhteiskuntaan. Toisaalta medialla voi olla myönteisiä vaikutuksia ihmisten seksuaaliterveyteen esimerkiksi nostamalla seksuaalisuuteen liittyviä näkökulmia julkisuuteen, jolloin ihmiset voivat uskaltautua puhumaan vaikeistakin asioista. (Väestöliiton seksuaaliterveyspoliittinen ohjelma 2006: 27–29.)

2.3.1 Seksuaaliterveyspalvelut Suomessa

Suomessa seksuaaliterveys on parantunut hyvän seksuaalikasvatuksen ja seksuaaliterveyspalvelujen ansiosta (Korhonen, Lipsanen & Yli-Räisänen 2009: 46). Seksuaaliterveyspalvelut ovat peruspalveluja, joita julkisen sektorin pitää pystyä tarjoamaan kaikille (Väestöliiton seksuaaliterveyspoliittinen ohjelma 2006: 14). Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluihin sisältyvät lisääntymisterveyttä edistävä neuvonta ja hoito, raskausajan

neuvonta ja hoito, synnytyksen ja lapsivuodeajan hoito, raskauden ehkäisy, lapsettomuuden tutkimus ja hoito, raskaudenkeskeytyksen hoito, seksitautien ehkäisy, - tutkimus ja - hoito, eri-ikäisten seksuaalineuvonta ja muu seksuaaliterveyden edistäminen (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 14).

Kehittämisen varaa on erityisesti siinä, että palvelujen saatavuus vaihtelee alueellisesti. Myös miesten ja naisten välillä on eroja palveluihin hakeutumisen aktiivisuudessa, sillä miehet ja pojat hakeutuvat seksuaaliterveyspalveluihin merkittävästi harvemmin, minkä vuoksi miehille ja pojille tulisi tarjota matalan kynnyksen seksuaaliterveyspalveluja maanlaajuisesti. (Korhonen ym. 2009: 46.) Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut, kuten ehkäisyneuvolat mielletään usein naisille suunnatuiksi eikä miesten ole helppo hakeutua niiden piiriin. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma pyrkii siihen, että miesten olisi helppo hakeutua palvelujen piiriin ja myös miehille olisi kohdennettuja palveluja. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 16.) Sanniston (2010: 13, 161) tutkimuksen mukaan seksuaaliterveyspalvelujen tasa-arvossa ja oikeudenmukaisuudessa on myös puutteita palvelujen käyttäjien näkökulmasta erityisesti palvelujen piiriin pääsyssä todettujen ongelmien ja vaihtelevan palvelujen laadun takia. 18 % (n=72) lääkäreistä ja 24 % (n=100) hoitajista terveyskeskuksissa ei kohtaa työssään lainkaan miesasiakkaita seksuaaliterveyteen liittyen.

2.3.2 Seksuaalikasvatus

Seksuaalikasvatuksen tulee tavoittaa kaikki tasa-arvoisesti riippumatta yksilöllisistä ominaisuuksista, kuten seksuaalisesta suuntautumisesta tai vammaisuudesta (Klemetti & Raussi-Lehto 2014: 54). Seksuaalikasvatuksen tavoitteena on lisätä ymmärrystä seksuaalisuuden erilaisista ulottuvuuksista, seksuaalisen kehon toiminnasta sekä seksuaalioikeuksien tärkeydestä. Oppimista tapahtuu vähitellen ja siksi on tärkeää, että seksuaalikasvatus on suunnitelmallista ja kaikilla seksuaalikasvattajilla on yhtäläiset tavoitteet sekä arvopohja. Seksuaalikasvatuksen tulisi olla lapsen tai nuoren iän ja kehityksen mukaista. Seksuaalikasvatusta voidaan toteuttaa neljässä eri tasossa, joihin kuuluvat valistus, opetus, ohjaus ja neuvonta. (Bildjuschkin 2015: 13–14.)

Seksuaaliterveys sisältyy koulussa terveystiedon opetukseen, joka perustuu elämän kunnioittamiseen ja ihmisoikeuksien mukaiseen arvokkaaseen elämään. Osa-alueisiin kuuluvat tiedot, taidot, itsetuntemus, kriittinen ajattelu sekä eettinen vastuullisuus, ja ter-

veyttä tarkastellaan moniulotteisesti elämänkulun eri vaiheissa sekä yksilö- että yhteisötasolla. 1-6- luokilla terveystiedon opetus sisältyy ympäristöoppiin. (Opetushallitus 2014: 398–399.) Alakoulussa seksuaalikasvatukseen kuuluu tunne- ja turvataitojen opetus sekä väkivallan ehkäisy (Klemetti & Raussi-Lehto 2014: 47).

Ala- ja yläkoulun siirtymävaiheessa keskeisiä opetuksen teemoja ovat esimerkiksi seurustelu, minäkuva, identiteetti, vertaisryhmien paine ja median vaikutus seksuaalisuuteen. 7-9- luokilla seksuaalikasvatus syvenee ja käsiteltäviä teemoja ovat rakkaus, intiimisuhteet, seksi, porno, lähisuhde- ja seksuaalisuutta loukkaava väkivalta. (Klemetti & Raussi-Lehto 2014: 47.) Lukion oppimäärään kuuluu vain yksi kaikille pakollinen terveystiedon kurssi, jonka sisältöön myös seksuaaliterveys kuuluu. Lisäksi on mahdollisuus valita kaksi syventävää kurssia, joissa käsitellään laajemmin seksuaalioikeuksia, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä sekä harjaannutaan tutkimus- ja arkitiedon hankkimiseen, arvioimiseen ja soveltamiseen. (Opetushallitus 2015: 204–206.) Ammatillisessa perustutkinnossa opiskellaan yksi opintoviikko terveystietoa, jonka teemoissa käsitellään mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkitystä hyvinvointiin (Klemetti & Raussi-Lehto 2014: 47).

Toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevista seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvista 16- 30- vuotiaista nuorista 37 % kokee, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä keskustellaan naureskellen tai vähätellen, 13 % kokee, että keskustelun sävy on kielteistä ja 17 % kokee, ettei siitä puhuta (n=423). Koulukiusaamista tai henkistä väkivaltaa suuntautumisensa tai sukupuolensa vuoksi kokee jatkuvasti 16 % (n=422) oppilasta. (Huotari, Törmä & Tuokkola 2011: 51; 60.) Seksuaalikasvatuksen tärkeä tehtävä on edistää kouluissa yhdenvertaisuutta (Klemetti & Raussi-Lehto 2014: 47). Heimosen (2015: 124) tutkimuksen tulokset tukevat moninaisuuden huomioimista ja erilaisuuden kunnioittamista. Seksuaalisuuden moninaisuutta peruskoulun oppitunneilla on käsitelty alle 5 % (n=49) terveydenhoitajista ja noin viidesosa (n=58) opettajista. Tavallisimmat tunneilla käsiteltävät aiheet ovat raskaudenehkäisy ja seksitaudit. Myös seksuaalioikeuksista puhutaan vähän peruskoulun oppitunneilla, sillä terveydenhoitajista 2 % (n=49) ja opettajista 11 % (n=58) on käsitellyt tunneilla seksuaalioikeuksia. Jatkossa seksuaalioikeuksien käsittelyyn tarvittaisiin lisää aikaa. (Bildjuschkin 2016: 17–18.)

3 Seksuaalioikeudet

Seksuaalioikeuksien määrittely alkoi 1990-luvulla, jolloin alettiin kiinnittää laajemmin huomiota seksuaaliterveydenkysymyksiin perhesuunnittelun ja seksitautien hoidon ohella. Seksuaalioikeuksissa korostuvat oikeudet yksilön tietoihin ja vastuullisiin päätöksiin omasta seksuaalisuudesta. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 22.) Kansainvälinen perhesuunnittelujen liitto IPPF, Seksuaaliterveyden maailmanjärjestö WAS ja Maailman terveysjärjestö WHO ovat määritelleet seksuaalioikeudet. Seksuaalioikeudet ovat yhteydessä toisiinsa sekä kaikilla ihmisillä on samat seksuaalioikeudet riippumatta ihmisen yksilöllisistä ominaisuuksista. (Ilmonen & Korhonen 2015: 10; 12.)

Seksuaalioikeuksien toteutuminen on merkittävää ihmisen hyvinvoinnin ja tasapainoisen elämän kannalta. Ne tukevat ihmisen ehjän identiteetin kehittymistä, elämäntilanteen tunnetta sekä tukevat kykyä toteuttaa seksuaalisuutta itselle oikeassa roolissa turvallisesti ja tyydyttävästi. Seksuaalioikeudet ovat osa ihmisoikeuksia. Jos ne eivät toteudu, eivät muutkaan ihmisoikeudet toteudu. Seksuaalioikeuksiin tulisi panostaa sekä yhteiskunnan että yksilön tasolla ja niiden takaaminen voi säästää ihmishenkiä. Valtion tulee taata oikeudet lainsäädännöllä. Seksuaalioikeuksia voi rajoittaa yhteiskunta, kulttuuri, terveydenhuolto ja yksilöt. (Ilmonen & Korhonen 2015: 4-6.)

Seksuaalioikeuksien toteutuminen on merkittävää myös sukupuolten välisen tasa-arvon edistäjänä. Suomessa on tavoitteena toteuttaa ihmisoikeusperusteista lähestymistapaa, jonka tarkoituksena on lisätä tietoutta seksuaalioikeuksista ja kannustaa ihmisiä puolustamaan omia seksuaalioikeuksiaan sekä seksuaalioikeuksien toteutumista. Seksuaalioikeuksien kohdalla ihmisoikeusperustainen lähestymistapa voi näkyä esimerkiksi siinä, että seksuaaliterveyspalveluja tarjotaan sekä miehille että naisille tasavertaisesti. Seksuaalioikeudet sisältävät myös velvollisuuden ja vastuun kunnioittaa muiden oikeuksia. (Ilmonen & Korhonen 2015: 5-8.)

Oikeus tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen

Jokaisella on yhtäläinen oikeus seksuaalioikeuksiin riippumatta iästä, sukupuolesta, sukupuolisesta suuntautumisesta, kulttuuritaustasta, mielipiteistä, terveydentilasta ja taloudellisesta tai sosiaalisesta tilasta (World Association for Sexual Health). Tasa-arvoisessa

yhteiskunnassa huomioidaan ihmisoikeuksien toteutuminen, kulttuurien monimuotoisuus, vähemmistöryhmät, demokratia sekä lainsäädännön noudattaminen. Jokainen ihminen on arvokas sellaisenaan ja erilaisuus huomioidaan tärkeänä osana yhteiskuntaa. (Ilmonen & Korhonen 2015: 36.)

Oikeus elämään, vapauteen ja turvallisuuteen

Seksuaalisuuteen liittyvien asioiden kuten seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuoli-ilmaisun, perusteella ei saa uhata tai riistää kenenkään elämää, vapautta ja turvallisuutta (World Association for Sexual Health). Seksuaalisuuteen ei saa liittyä painostusta tai pakottamista ja seksin kuuluu tuntua turvalliselta. Oikeus omaan seksuaalisuuteen ja sen toteuttamiseen kuuluu kaikille riippumatta iästä eikä siihen tarvitse liittyä parisuhdetta tai halua perustaa perhe. (Ilmonen & Korhonen 2015: 12–13.) Kuitenkin seksiin painostamista tai uhkailua seksiin on kokenut 5,4 % (n=204) ammattikoulussa opiskelevista miehistä ja 26,3 % (n=247) naisista (Heimonen 2015: 42).

Oikeus itsemääräämiseen ja yksityisyyteen

Jokaisella on oikeus yksityisyyteen koskien omaa kehoa, seksuaalisuutta ja seksuaalisia valintoja. Yksityisyyteen sisältyy myös seksuaalisuutta koskevan tiedon salassapito. Jokaisella on oikeus päättää omista seksuaalisuuttaan koskevista asioista, kuten seksuaalikäyttäytymisestä ja kumppaneista kunnioittaen kuitenkin toisten oikeuksia. (World Association for Sexual Health.) Kokemuksia itsemääräämisoikeuden ja yksityisyyden toteutumisesta on tarkasteltu toisen asteen koulutuksessa. Heimonen (2015: 48) tutkimuksen mukaan ammattikoulussa opiskelevista miehistä 3,4 % (n=204) ja naisista 6,9 % (n=247) on kokenut salaa kuvaamista intiimeissä tilanteissa. Miehistä 3,4 % (n=204) ja naisista 6,1 % (n=247) on kokenut heistä otettujen intiimikuvien eteenpäin lähettämistä.

Oikeus vapauteen väkivaltaisesta sekä epäinhimillisestä kohtelusta

Jokaisella on oikeus olla vapaa seksuaalisuuteen liittyvistä väkivallan kaikista muodoista. Ketään ei saa kohdella väkivaltaisesti eikä epäinhimillisesti seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin takia. Jokaisen tulee olla vapaa seksuaalisuuteen liittyvästä alentavasta ja epäinhimillisestä kohtelusta sisältäen vahingolliset perinteet kuten pakotettu sterilisaatio ja ympärileikkaus. (World Association for Sexual Health.)

Koettua väkivaltaa on tarkasteltu Heimosen (2015) ammattikouluopiskelijoille kohdenne-
tussa tutkimuksessa, jossa vastaajat olivat keskimäärin 19-vuotiaita. Miehistä vähintään
yhtä seksuaalisen väkivallan muotoa on kokenut 63,7 % (n=130). Eniten koettu väkival-
lan muoto on seksuaalinen nimittely ja loukkaukset, joita ilmoittaa kokeneensa 41,70 %
miehistä (n=204). Kouluterveyskyselyn (2015) mukaan 5 % (n=15 979) lukiossa 1. ja 2.
vuotta opiskelevista pojista kertoo kokeneensa seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistu-
vasti. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista pojilla seksuaalisen väki-
vallan kokemukset ovat hieman yleisempiä, sillä 7 % (n=17 255) on kokenut seksuaalista
väkivaltaa joskus tai toistuvasti. Toisen asteen ammattioppilaitoksen 16- 30- vuotiaista
seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvista 75 % (n=422) kertoo nimittelyä esiinty-
neen omassa koulussa. Vastaajien mukaan homoa käytetään yleisesti haukkumasa-
nana, vaikka se ei kohdistuisi tiettyyn henkilöön. (Huotari ym. 2011: 53.)

Oikeus parhaimpaan mahdolliseen seksuaaliterveyteen

Jokaisella on oikeus parhaimpaan saavutettavissa olevaan seksuaaliseen hyvinvointiin,
mikä edellyttää laadukkaita seksuaaliterveyspalveluja sekä seksuaalisuutta hyväksyvää
ilmapiiriä (World Association for Sexual Health). Heimosen (2015: 49- 65) tutkimus osoit-
taa, että ammattikouluopiskelijat kokevat seksuaaliterveytensä keskimäärin hyväksi ja
parisuhteessa olevat kokevat seksuaaliterveytensä paremmaksi. Oppilaiden asennoitu-
minen seksuaalikasvatukseen on yhteydessä koettuun seksuaaliterveyteen, sillä seksu-
aalikasvatuksen tärkeänä ja hyödyllisenä kokevat sekä aktiivisesti oppitunneille osallis-
tavat oppilaat arvioivat seksuaaliterveytensä myös hyväksi (Ekman 2006: 119).

Oikeus tietoon ja seksuaalikasvatukseen

Jokaisella on oikeus tieteellisesti pätevään ja ymmärrettävään tietoon seksuaalisuudesta
sekä oikeus saada kokonaisvaltaista seksuaalikasvatusta. Seksuaalikasvatuksen tulee
olla ikään soveltuvaa, oikeuksiin perustavaa ja seksuaalisuutta myönteisesti kuvaavaa
kasvatusta. Jokaisella on myös oikeus hyötyä tieteen edistymisestä ja sen soveltamisen
eduista. (World Association for Sexual Health.) Tieto omista seksuaalisista oikeuksista
ja ehkäisystä auttaa ehkäisemään seksitauteja ja suunnittelemattomia raskauksia. Tieto
myös mahdollistaa oman seksuaalisuuden suojelun ja nautinnon. Nuorena aloitettu sek-
suaalikasvatus tukee hyvinvointia ja tietämystä omasta seksuaalisuudesta. Varsinkin

nuoruudessa tarvitaan oikeanlaista tietoa, jotta rajojen asettaminen helpottuu ja seksuaaliterveyspalveluja osataan tarvittaessa etsiä ja käyttää. (Ilmonen & Korhonen 2015: 13, 18.)

Oikeus päättää avioitumisesta ja lasten hankinnasta

Jokaisella on oikeus päättää avioitumisesta sekä ihmissuhteista ja jokaisella on myös oikeus purkaa avioliitto tai muu ihmissuhde. Jokaisella on oikeus päättää lapsen hankinnasta, lasten lukumäärästä ja lasten ajoituksesta, sekä saada tietoa perhesuunnittelun tueksi. (World Association for Sexual Health.) Tasa-arvoisen avioliittolain voimaantulo mahdollistaa samaa sukupuolta olevien pariin avioliiton solmimisen (Oikeusministeriö 2017), mikä tukee oikeutta päättää itse avioitumisestaan. Oikeus lasten hankinnasta on ristiriidassa lainsäädännön kanssa, sillä lain mukaan naisella on oikeus päättää yksin raskauden jatkamisesta (Laki raskauden keskeyttämisestä 239/1970).

Oikeus mielipiteen ja ilmaisun vapauteen

Jokaisella on oikeus tuoda mielipiteensä esiin liittyen seksuaalisuuteen sekä oikeus ilmaista seksuaalisuuttaan ulkonäöllä, viestinnällä ja käyttäytymisellä toisten oikeuksia kunnioittaen (World Association for Sexual Health).

Oikeus kokoontua ja osallistua julkiseen toimintaan

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumiseen ja mielenilmaukseen liittyen seksuaalisuuteen ja seksuaalioikeuksiin. Lisäksi jokaisella on oikeus osallistua seksuaaliterveyspolitiikan kehittämiseen ja toteuttamiseen. (World Association for Sexual Health.)

Oikeus hakea oikeutta ja hyvitystä

Jokaisella on oikeus hyvitykseen ja oikaisuun, jos hänen seksuaalioikeuksia loukataan, mikä edellyttää tehokkaita, lainsäädännöllisiä ja tarkoituksenmukaisia keinoja. Oikaisu voi sisältää hyvityksen korvauksena, kuntoutuksena tai vakuutuksena siitä, ettei loukkaus toistu. (World Association for Sexual Health.)

4 Tutkimuksen toteuttaminen

4.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimusongelma

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, kuinka tärkeiksi nuoret miehet kokevat seksuaalioikeudet ja millaiset asenteet nuorilla miehillä on seksuaalioikeuksia kohtaan. Tarkoituksena on myös tutkia vaikuttavatko ikä, parisuhde ja koulutusaste miesten kokemukseen seksuaalioikeuksista. Nuorilla miehillä tarkoitetaan 15–29 vuotiaita miehiä. Tavoitteena on tuottaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisille nuorten miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä seksuaalioikeuksien näkökulmasta sekä lisätä tietämystä seksuaalioikeuksien tukemisen tarpeesta nuorten miesten kohdalla. Opinnäytetyöstä saatua tietoa voidaan hyödyntää terveydenhuollossa muun muassa terveydenhoitajien tekemien nuorten terveystarkastusten yhteydessä. Terveydenhoitajat ja muut nuorten miesten parissa työskentelevät saavat viitteitä siitä, millaisista seksuaalisuuteen ja lisääntymisterveyteen liittyvistä asioista nuorten miesten kanssa olisi tarpeellista keskustella. Lisäksi terveydenhoitajien ja muiden terveydenhuollon ammattilaisten on helpompi ohjata nuoria miehiä oikeanlaisten seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen piiriin.

Tutkimuksella haetaan vastausta seuraaviin tutkimusongelmiin:

Kuinka tärkeiksi nuoret miehet kokevat seksuaalioikeudet?

Millaiset ovat nuorten miesten asenteet seksuaalioikeuksia kohtaan?

Vaikuttavatko ikä, parisuhde ja koulutusaste miesten kokemuksiin seksuaalioikeuksista?

4.2 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla saadaan numeerista tietoa tutkitusta asiasta kuten prosentti- tai lukumääräosuuksia, ja tuloksia voidaan esitellä taulukoina sekä kuvioina. Kvantitatiivinen tutkimus oli perusteltua valita, koska pyrkimyksenä oli tuottaa yleistettävissä olevaa tietoa tutkimusaiheesta. Tutkimuksen luotettavuuden edellytyksenä on riittävän suuri ja edustava otos. Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin suunnitelmallista kyselytutkimusta eli survey- tutkimusstrategiaa, jonka avulla voitiin tuottaa tietoa laajasta tutkimuskohteesta. Tutkimuksessa käytettiin strukturoitua kyselylomaketta, jossa oli valmiit vastausvaihto-

ehdot. Strukturoidun kyselyn etuja ovat vastaamisen nopeus sekä vastausten tilastollisen käsittelyn helppous. (Heikkilä 2014: 15, 17, 49.) Likertin asteikko valittiin kyselylomakkeen asenneasteikoksi, sillä tavoitteena oli selvittää väittämien avulla nuorten miesten asenteita seksuaalioikeuksia kohtaan. Usein käytetty menetelmä mielipidemittauksissa on 4-5- portainen Likertin asteikko, jossa vastakohtina ovat täysin samaa mieltä ja täysin eri mieltä (Heikkilä 2014: 51).

Kyselylomakkeen laatiminen vaatii suunnittelua, sillä kysymykset täytyy muodostaa huolellisesti väärinymmärrysten välttämiseksi. Kyselylomake on tärkeää testata koehenkilöillä ennen käyttöönottoa epäselvien kysymysten tai vastausvaihtoehtojen takia. (Heikkilä 2014: 45, 58.) Kyselylomake testattiin viidellä koehenkilöllä, jotka antoivat ideoita kysymysten muotoiluun sekä tarkensivat kysymysten merkitystä. Testauksen jälkeen tehtiin tarvittavat muutokset kyselyyn, minkä jälkeen opinnäytetyöohjaaja hyväksyi kyselyn. Tutkimuslomakepohjaksi valittiin E-lomake, jonka ansioista oli mahdollista saada vastaukset Internetistä suoraan tilasto-ohjelman käsiteltäväksi. E-lomake on ohjelmisto, joka mahdollistaa erilaisten verkkolomakkeiden julkaisun ja täytön Internet-linkin kautta. (E-lomake.)

Kyselyn alussa on usein saatesanat, joiden tarkoitus on motivoida vastaaja täyttämään lomake (Heikkilä 2014: 59). Saatesanoista kävivät ilmi kyselyn tekijät, tutkimuksen tavoite ja tarkoitus, kohderyhmä, tutkimustietojen käytötapa sekä vastausohjeet. Saatesanoissa kerrottiin vastausten luottamuksellisesta käsittelystä sekä vastaajan tunnistamattomuudesta. (Liite 1.) Saatesanat julkaistiin myös Facebook-linkin yhteydessä (Liite 2.). Kyselylomake koostui 31 seksuaalioikeuksiin pohjautuvasta väittämästä ja kolmesta taustakysymyksestä. Jokaiseen aihealueeseen sisältyi ensin väittämä, joka kartoitti, kuinka tärkeä oikeus on vastaajille. Lopuilla väittämillä selvitettiin, millaiset asenteet vastaajilla on seksuaalioikeuksia kohtaan. Taustakysymykset valittiin, koska aikaisempien tutkimusten perusteella iällä, parisuhteella ja koulutustasolla on havaittu olevan vaikutusta seksuaaliterveyteen. Lopussa vastaajalla oli mahdollisuus kirjoittaa heränneitä ajatuksia seksuaalioikeuksiin tai kyselyyn liittyen. (Liite 1.)

Aineisto kerättiin E-lomakkeella, joka julkaistiin Facebookissa 13–15.2.2017 ja uudelleen 24.2.–3.3.2017. Otokseen vastaajat valitaan satunnaisesti ja niiden tulisi olla pienoiskuva tutkimuksen perusjoukosta. Käytettävissä ei ollut perusjoukkoa kuvaavaa rekisteriä, josta olisi voitu satunnaisesti poimia otos. Tutkittavat valikoituivat ei-todennäköisyysotannalla, jossa valittiin haluttujen vastaajien määrä ja jatkettiin, kunnes kiintiö

tuli täyteen. (Heikkilä 2014: 31, 38- 39.) Facebook valittiin kyselyn julkaisupaikaksi, koska Facebookin kautta oli mahdollisuus saada eri puolelta Suomea vastaajia, jotka eivät edusta esimerkiksi tiettyä ammattiryhmää tai koulutustasoa. Kysely jaettiin omilla Facebook-profiileissamme, Kaukasten Voiman- ja Puskaradio Helsingin Facebook-sivuilla. Kaukasten Voima- urheiluseuran Facebookin sivuilta oli mahdollista saada erityisesti nuorempia vastaajia. Puskaradio Helsingin Facebook -sivut valittiin ryhmän aktiivisuuden ja miesjäsenten vuoksi. Vastaajat olivat 15–29- vuotiaita miehiä ja vastauksia saatiin 86 kappaletta.

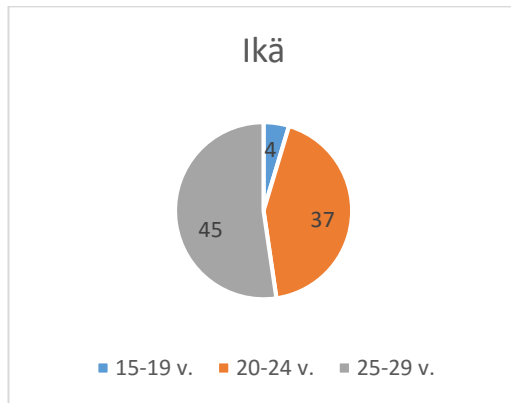
4.3 Aineiston käsittely ja analysointi

Aineiston käsittelyn lähtökohtana ovat tutkimuskysymykset, ja pyrkimyksenä on saada vastaus tutkimusongelmaan. Teoriapohja ja aiemmat tutkimukset toimivat tutkimuksen viitekehyksenä, mutta tutkimuksen avulla voidaan saada myös uusia näkökulmia tutkittavaan aiheeseen. Tilastollisessa analysoinnissa aineiston graafinen esittäminen on suuressa roolissa ja taulukoiden avulla voidaan jäsentää suuria tietomääriä helpommin kuin kuvion tai tekstin avulla. (Heikkilä 2014: 138–139, 144.) Vastaukset tallentuivat datatiedostoon, josta ne luettiin SPSS- tilasto-ohjelmaan. Aineisto ja muuttujat tarkastettiin virheellisten määrittelyiden varalta ja varmistettiin, että kaikki muuttujat vastaavat lomakkeen kysymyksiä. Lisäksi muuttujien mittausasteikot muutettiin sopiviksi. Tilasto-ohjelman taulukot siirrettiin Word- tekstinkäsittelyohjelmaan ja jokaisesta kysymyksestä tehtiin frekvenssijakaumataulukko, josta nähtiin vastausvaihtoehtojen yleisyys havaintoaineistosta (Liite 3.). Prosenttilukuja käytettiin vastausryhmien vertailuun.

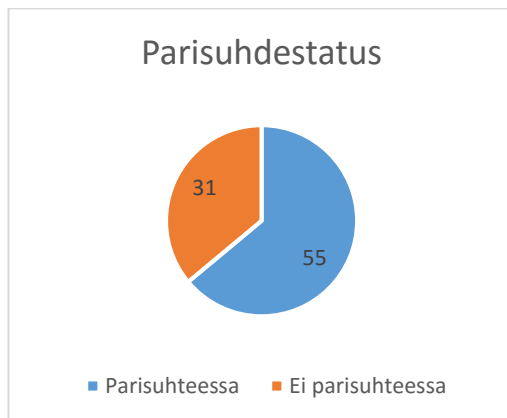
Aineiston analysointi alkoi siitä, että tutkittiin jokaisen muuttujan saamia arvoja ja kuvailtiin niitä. Vastaukset käytiin läpi ja tutkittiin muuttujien saamia arvoja ja oliko niissä jotakin huomiota herättävää, kuten hyvin pientä tai suurta hajontaa. Kiihin neliötestillä tutkittiin, onko muuttujien välillä tilastollista merkitsevyyttä eli vaikuttavatko vastaajien ikä, koulustausta ja parisuhde vastaajien kokemuksiin seksuaalioikeuksista. Tilastollista merkitsevyyttä kuvaa Pearsonin korrelaatiokerroin ja riippuvuus on tilastollisesti merkitsevä, kun korrelaatiokertoimen arvo on 5 % tai vähemmän. (Heikkilä 2014: 192, 195, 200.) Taulukoina kuvattiin vain ne muuttujat, joiden välillä oli tilastollinen merkitsevyys. Seksuaalioikeuksien tärkeyttä vertailtiin vaakapalkkikaaviolla, josta nähdään, mitkä oikeudet miehet kokevat tärkeimmiksi (Kuvio 4.).

5 Tutkimustulokset

Kyselyyn vastasi 86 15–29- vuotiasta miestä E-lomakkeen kautta. Vastaajista yli puolet oli 25–29- vuotiaita (52,3 %). Toiseksi eniten oli 20–24- vuotiaita (43,0 %) ja 15–19- vuotiaita oli 4 (4,7 %). (Kuvio 1.). Parisuhteessa oli 64,0 % vastaajista ja 36,0 % vastaajista ei ollut parisuhteessa. (Kuvio 2.)

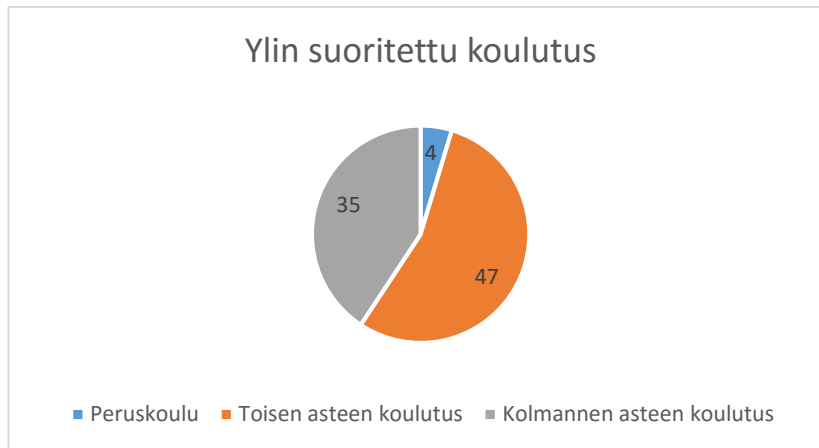

Kuvio 1. Ikä (n=86)

Kuvio 2. Parisuhdestatus (n=86)

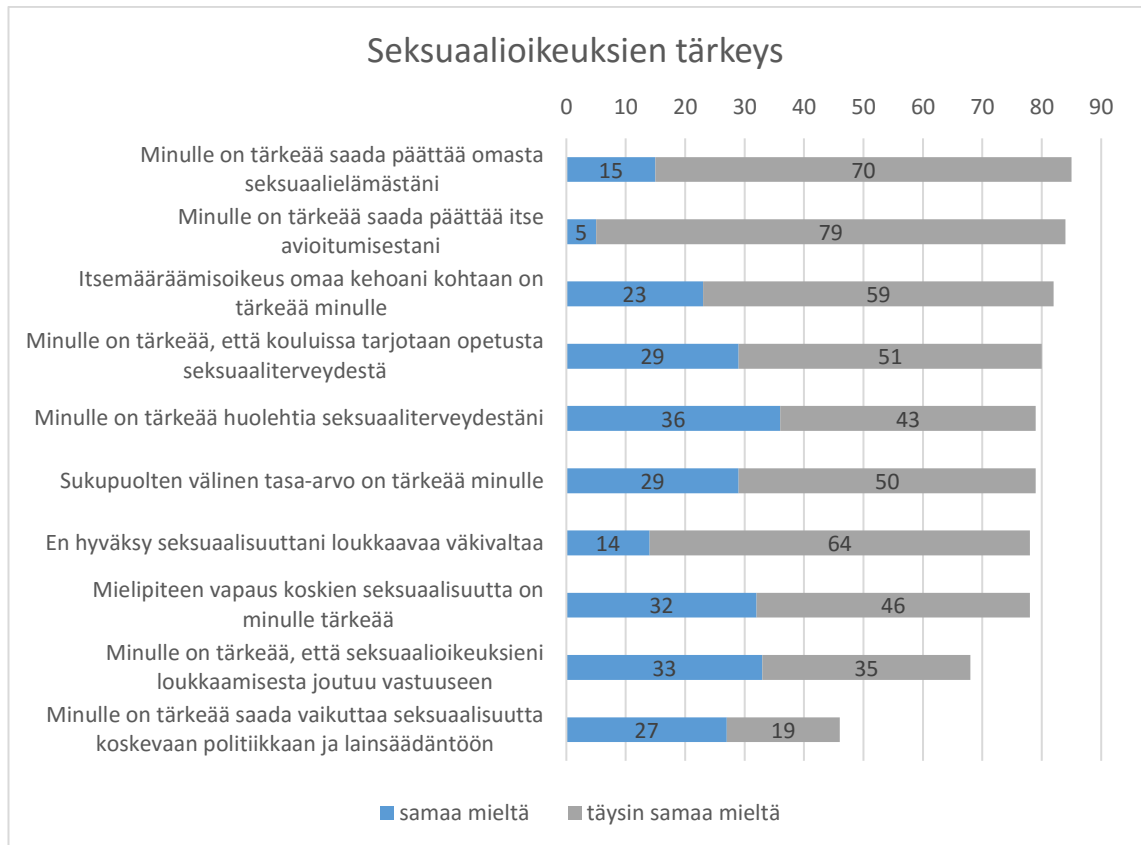
Vastaajista 54,7 %:lla ylin suoritettu koulutus oli toisen asteen koulutus. Vastaajista 40,7 % oli suorittanut kolmannen asteen koulutuksen ja 4,7 %:lla ylin suoritettu koulutus oli peruskoulu. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Ylin suoritettu koulutus (n=86)

5.1 Miesten kokemukset seksuaalioikeuksien tärkeydestä

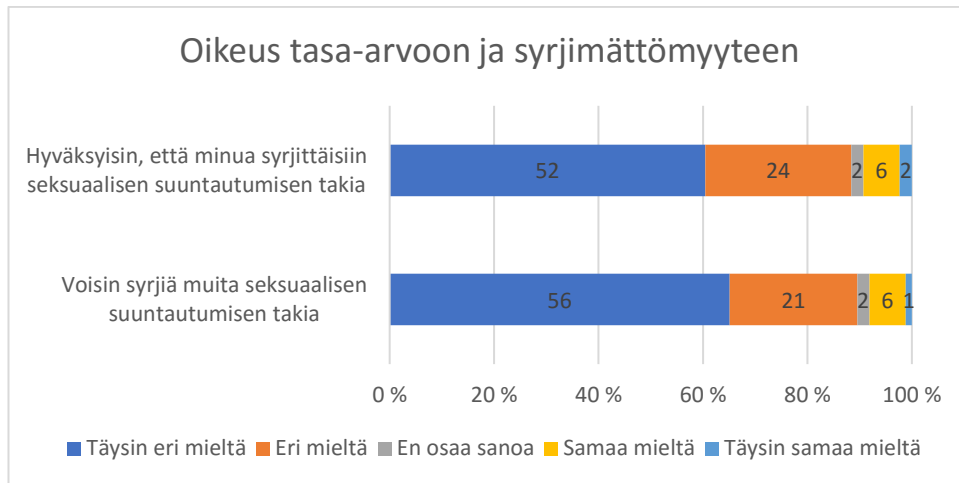
Tarkoituksena oli selvittää, kuinka tärkeiksi miehet kokevat seksuaalioikeudet. Tärkeyttä selvitettiin yhdellä jokaiseen aihealueeseen liittyvällä väittämällä. Tärkeimmäksi nousee oikeus saada päättää omasta seksuaalielämästään, sillä 98,8 % (n=86) kokee oikeuden tärkeäksi ja seuraavaksi tärkeimpänä koetaan oikeus saada päättää itse avioitumisestaan, minkä kokee tärkeäksi 97,7 % (n=86) vastaajista. Itsemääräämisoikeuden omaa kehoaan kohtaan kokee tärkeäksi 95,3 % (n=86) vastaajista. Vastaajista 93 %:lle (n=86) on tärkeää, että kouluissa tarjotaan opetusta seksuaaliterveydestä ja seksuaaliterveydestä huolehtiminen on tärkeää 91,9 %:lle (n=86) vastaajista. Vastaajista 91,8 % (n=86) kokee sukupuolten välisen tasa-arvon tärkeäksi ja vastaajista 90,7 % (n=86) ei hyväksy seksuaalisuuttaan loukkaavaa väkivaltaa. Mielipiteen vapauden koskien seksuaalisuutta kokee tärkeäksi 90,7 % (n=86) vastaajista ja vastaajista 79,1 %:lle (n=86) on tärkeää, että heidän seksuaalioikeuksiensa loukkaamisesta joutuu vastuuseen. Vähiten tärkeänä vastaajat kokevat oikeuden saada vaikuttaa seksuaalisuutta koskevaan politiikkaan ja lainsäädäntöön, minkä kokee tärkeäksi 53,5 % (n=86) vastaajista. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Miesten kokemuksia seksuaalioikeuksien tärkeydestä (n=86)

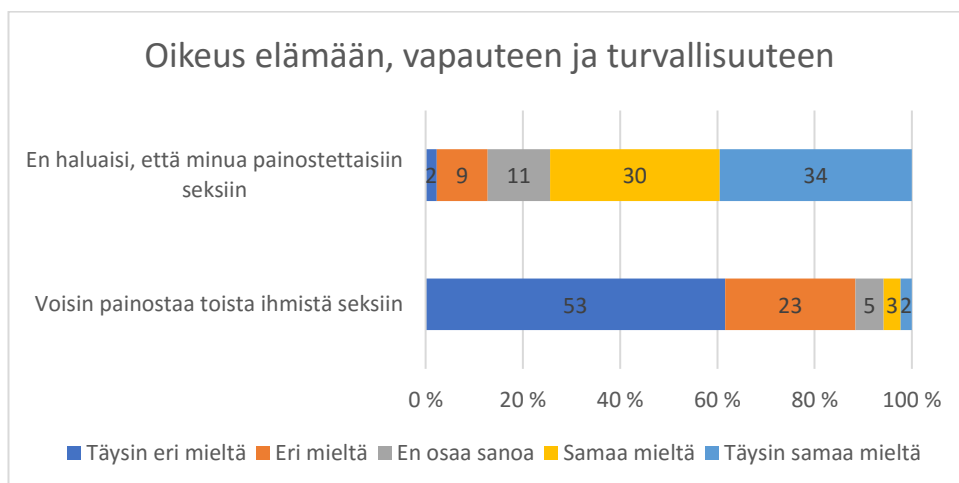
5.2 Miesten asenteet seksuaalioikeuksia kohtaan

Asenteita syrjimättömyydestä kartoitettiin kahdella väittämällä (Liite 1.). Tulosten mukaan suurin osa miehistä ei itse syrjisi tai haluaisi tulla syrjityksi seksuaalisen suuntautumisen takia, sillä vastaajista 89,5 % (n=86) on eri mieltä tai täysin eri mieltä kysyttäessä voisitko syrjiä muita seksuaalisen suuntautumisen takia. Vastaajista 88,4 % (n=86) on eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että hyväksyisi syrjinnän itseään kohtaan seksuaalisen suuntautumisensa takia. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Miesten asenteita tasa-arvosta ja syrjimättömyydestä (n=86)

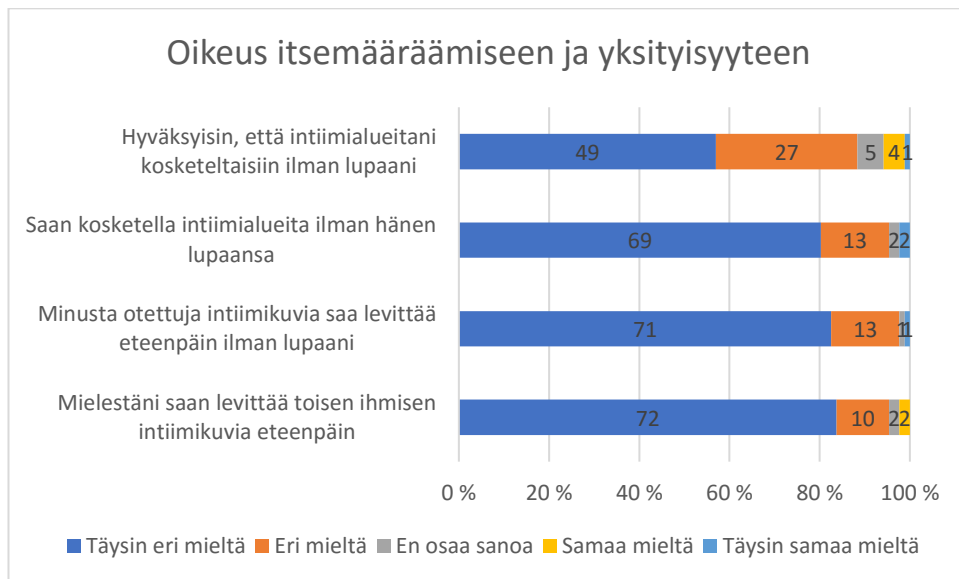
Oikeutta elämään, vapauteen ja turvallisuuteen kartoitettiin myös kahdella väittämällä, jotka liittyivät seksiin painostamiseen (Liite 1.). Vastaajista 88,3 % (n=86) on eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämästä ”voisin painostaa toista ihmistä seksiin” ja vastaajista 74,7 % (n=86) on täysin samaa tai samaa mieltä siitä, ettei haluaisi itseään painostettavan seksiin. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Miesten asenteita oikeudesta elämään, vapauteen ja turvallisuuteen (n=86)

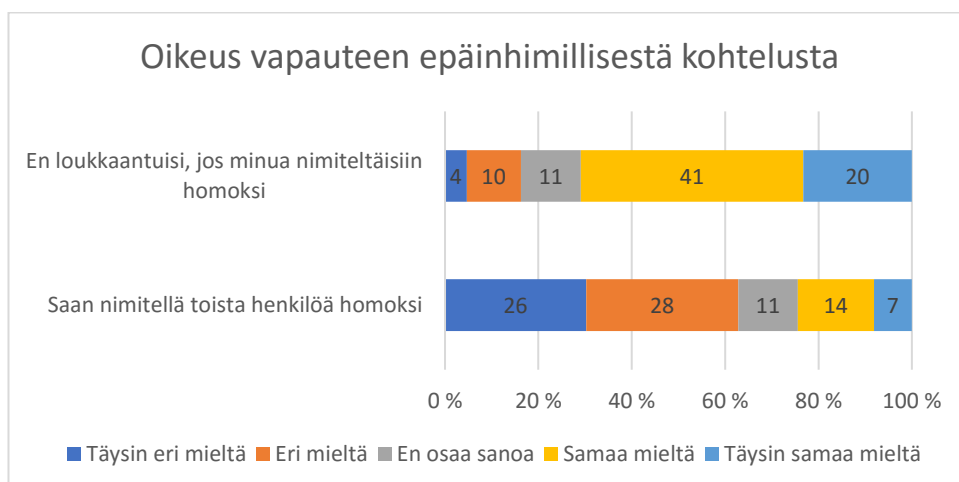
Asenteita itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyttä kohtaan selvitettiin neljällä väittämällä, jotka liittyivät intiimikuvien levittämiseen sekä intiimialueiden kosketteluun ilman lupaa (Liite 1.). Vastaajista 95,3 % (n=86) ei saa mielestään levittää toisen ihmisen intiimikuvia eteenpäin ja vastaajista 97,7 %:n (n=86) mielestä heistä otettuja intiimikuvia ei saa levittää eteenpäin ilman lupaa. Eri mieltä tai täysin eri mieltä on 95,3 % (n=86) vastaajista

väittämästä ”saan kosketella toisen henkilön intiimialueita ilman hänen lupaansa” ja vastaajista 88,4 % (n=86) ei hyväksyisi itseään kosketeltavan intiimialueille ilman lupaa. (Kuvio 7.)

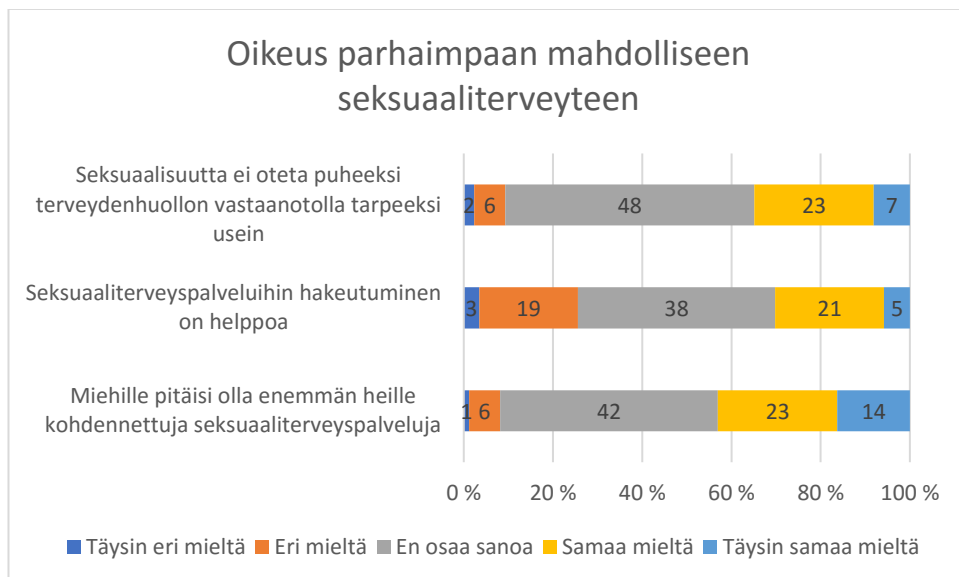
Kuvio 7. Miesten asenteita itsemääräämisoikeudesta ja yksityisyydestä (n=86)

Oikeutta vapautteen epäinhimillisestä kohtelusta liittyviä asenteita mitattiin kahdella seksuaaliseen nimitelyyn liittyvällä väittämällä (Liite 1.). Vastaajista neljäsosa (n=86) saa mielestään nimitellä toista ihmistä homoksi ja 71 % (n=86) vastaajista ei loukkaantuisi, jos heitä nimiteltäisiin homoksi. Vastaajista 62,8 % (n=86) on eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että he saisivat nimitellä toista henkilöä homoksi. Molemmissa väittämässä vastauksen ”en osaa sanoa” on valinnut 12,8 % (n=86) vastaajista. (Kuvio 8.)

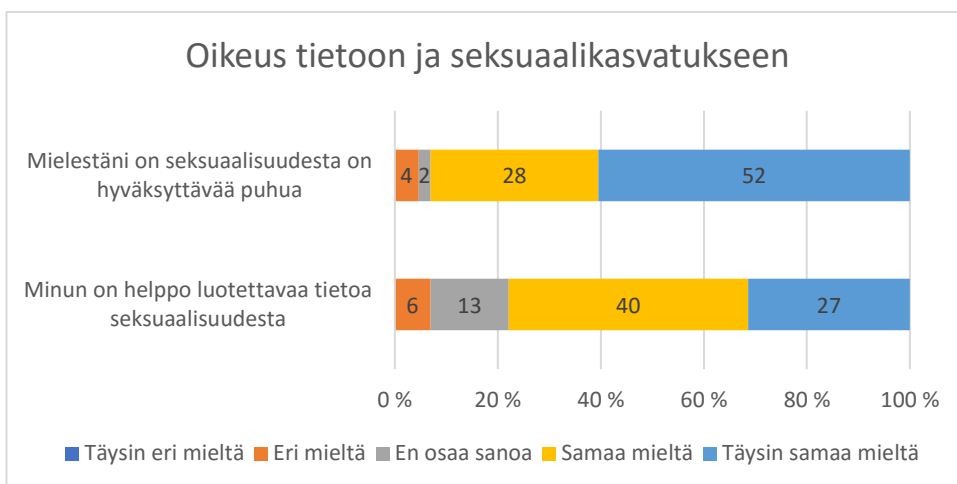
Kuvio 8. Miesten asenteita epäinhimillisestä kohtelusta (n=86)

Asenteita oikeudesta parhaimpaan mahdolliseen seksuaaliterveyteen selvitettiin kolmella väittämällä (Liite 1.). Vastaajista 43 %:n (n=86) mielestä miehille kohdennettuja seksuaaliterveyspalveluja pitäisi olla enemmän ja puolet (n=86) vastaajista ei osaa sanoa mielipidettä miehille kohdennetuista seksuaaliterveyspalveluista. Vastaajista kolmasosan (n=86) mielestä seksuaaliterveyspalveluihin hakeutuminen on helppoa ja 25,6 % (n=86) vastaajista on täysin eri mieltä tai eri mieltä väittämästä. Vastaajista 44,2 % (n=86) ei osaa sanoa mielipidettään seksuaaliterveyspalveluihin hakeutumisen helppoudesta. Vastaajista 34,9 %:n (n=86) mielestä seksuaalisuutta ei oteta puheeksi terveydenhuollon vastaanotolla tarpeeksi usein ja vastaajista 9,3 % (n=86) on täysin eri mieltä tai eri mieltä väittämästä. Vastaajista 55,8 % (n=86) ei osaa sanoa mielipidettä seksuaalisuuden puheeksi ottamisen riittävydestä vastaanotolla. (Kuvio 9.)

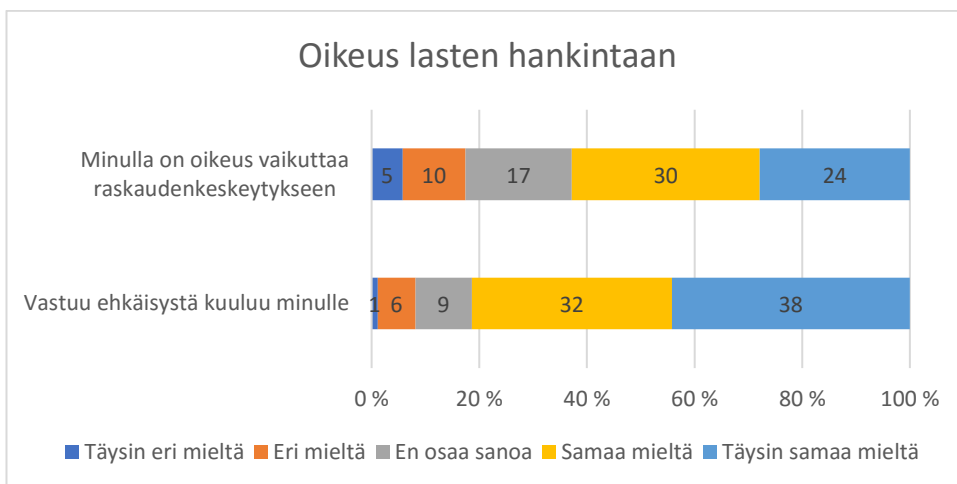
Kuvio 9. Miesten asenteita oikeudesta parhaimpaan mahdolliseen seksuaaliterveyteen (n=86)

Asenteita oikeudesta tietoon ja seksuaalikasvatukseen mitattiin kahdella väittämällä (Liite 1.). Vastaajista 77,9 %:n (n=86) mielestä seksuaalisuudesta on helppo löytää luotettavaa tietoa ja vastaajista 93,1 %:n (n=86) mielestä seksuaalisuudesta on hyväksyttävää puhua. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Miesten asenteita oikeudesta tietoon ja seksuaalikasvatukseen (n=86)

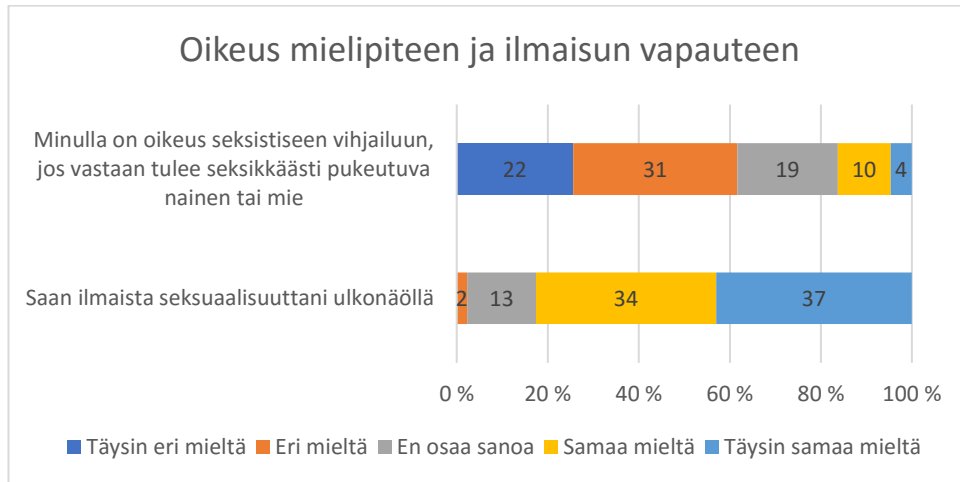
Oikeutta lasten hankintaan liittyvistä asenteista kartoitettiin kahdella raskauden ehkäisyyn ja raskauden keskeytykseen liittyvällä väittämällä (Liite 1.). Vastaajista 81,4 %:n (n=86) mielestä vastuu ehkäisystä kuuluu heille ja 8,2 %:n (n=86) on eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämästä. Vastaajista 62,8 % (n=86) on täysin samaa mieltä tai samaa mieltä väittämästä ”minulla on oikeus vaikuttaa raskaudenkeskeytykseen”. Eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämästä on 17,4 % (n=86) vastaajista. Viidesosa (n=86) vastaajista ei osaa sanoa mielipidettään väittämään raskaudenkeskeytyksestä. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Miesten asenteita oikeudesta lasten hankintaan (n=86)

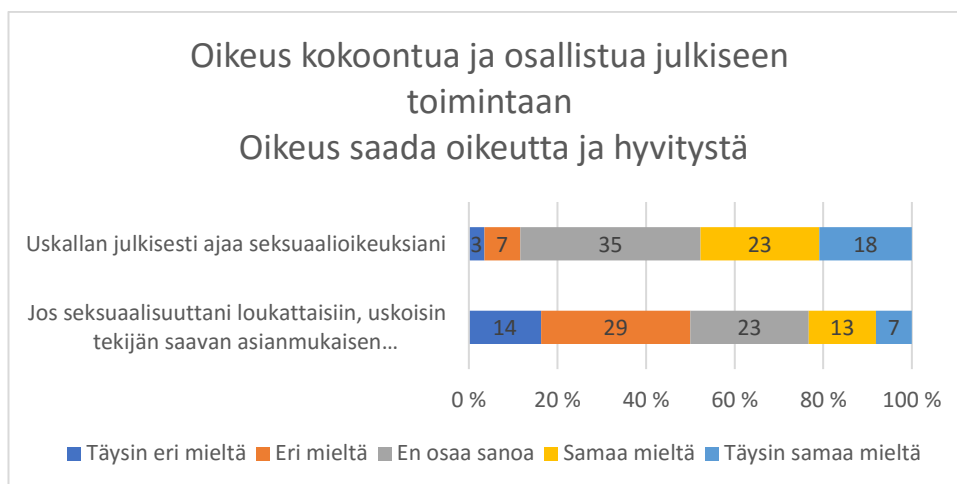
Mielipiteen ja ilmaisun vapautteen liittyvästä oikeudesta asenteita mitattiin kahdella väittämällä (Liite 1.). Vastaajista 82,5 % (n=86) on täysin samaa mieltä tai samaa mieltä, että he saavat ilmaista seksuaalisuutta ulkonäöllään ja 15,1 % vastaajista (n=86) ei osaa

sanoa mielipidettään väittämään. Vastaajista 61,6 %:n (n=86) mielestä he eivät saa vihjailulla seksistisesti seksikkäästi pukeutuvalla naiselle tai miehelle. Vastaajista 16,3 %:n (n=86) mielestä heillä on oikeus seksistiseen vihjailuun seksikkäästi pukeutuvalla naiselle tai miehelle ja 22,1 % (n=86) vastaajista ei osaa sanoa mielipidettään väittämään. (Kuvio 12.)

Kuvio 12. Miesten asenteita oikeudesta mielipiteen ja ilmaisun vapauteen (n=86)

Asenteita oikeudesta kokoontua ja osallistua julkiseen toimintaan mitattiin yhdellä väittämällä (Liite 1.). Vastaajista 47,7 % (n=86) uskaltaisi ajaa julkisesti omia seksuaalioikeuksiin ja 40,7 % (n=86) vastaajista ei osaa sanoa mielipidettään väittämään. Asenteita oikeudesta saada oikeutta ja hyvitystä mitataan myös yhdellä väittämällä (Liite 1.). Vastaajista 23,2 % (n=86) uskoisi tekijän saavan asianmukaisen rangaistuksen, jos heidän seksuaalisuuttaan loukattaisiin. Vastaajista 26,7 % (n=86) ei osaa sanoa mielipidettään koskien väittämää seksuaalisuuden loukkaamisesta saatavista rangaistuksista ja puolet (n=86) vastaajista on täysin eri mieltä tai eri mieltä väittämästä. (Kuvio 13.)

Kuvio 13. Miesten asenteita oikeudesta kokoontua ja osallistua julkiseen toimintaan, sekä oikeudesta saada oikeutta ja hyvitystä (n=86)

5.3 Taustatekijöiden vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista

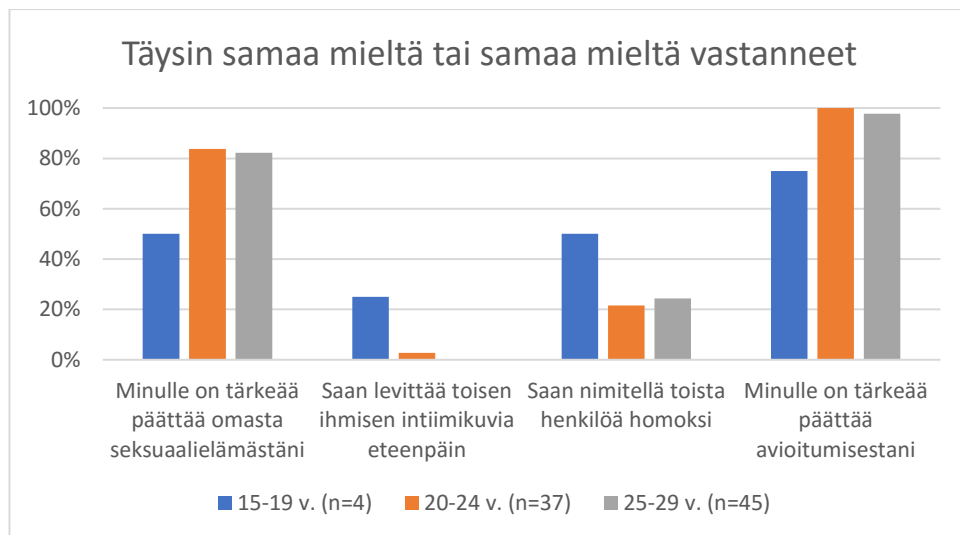
Tarkoituksena oli tutkia vaikuttavatko vastaajien ikä, parisuhde ja ylin suoritettu koulutus asenteisiin seksuaalioikeuksia kohtaan sekä kokemuksiin seksuaalioikeuksien tärkeydestä. Khiin neliötestillä tutkittiin, onko muuttujien välillä tilastollista merkitsevyyttä. Taulukoina kuvattiin vain ne muuttujat, joiden välillä on tilastollinen merkitsevyys. Kaikilla taustatekijöillä on vaikutusta kokemuksiin seksuaalioikeuksista.

5.3.1 Iän vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista

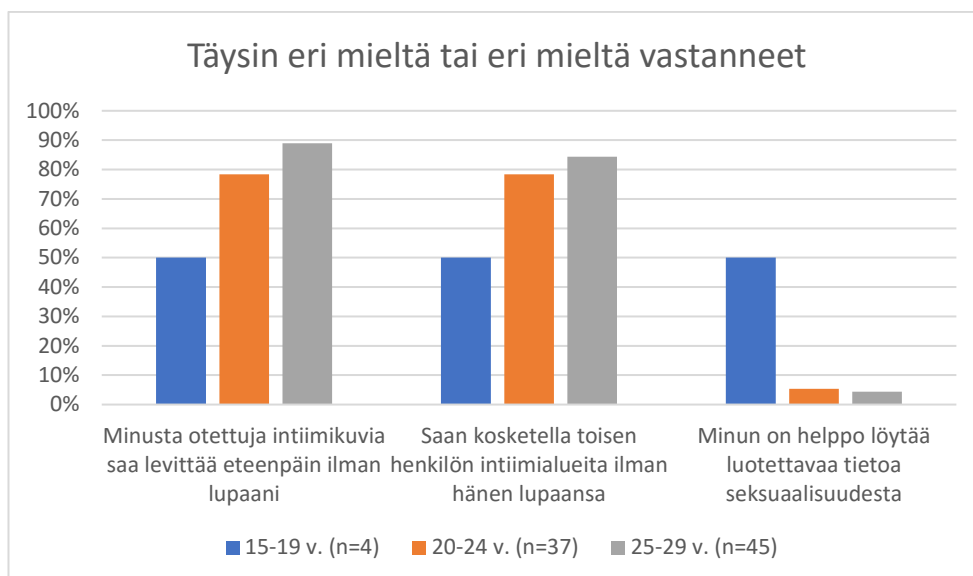
Vapautta ja turvallisuutta kartoittavassa osiossa nähdään tilastollisesti merkitsevää eroa ikäluokkien välillä ($p=0,047$). 15–19-vuotiaista puolet ($n=4$), 20–24-vuotiaista 83,8 % ($n=37$) ja 25–29-vuotiaista 82,2 % ($n=45$) kokee että heille on tärkeää päättää omasta seksuaalielämästään (Kuvio 14.). Itsemääräämistä ja yksityisyyttä kartoittavissa väittämissä nähdään tilastollisesti merkitsevää eroa ikäluokkien välillä. Toisen ihmisen intiimikuvia kokee saavansa levittää eteenpäin 25 % ($n=4$) 15–19-vuotiaista. 20–24-vuotiaista 2,7 % ($n=37$) ja 25–29-vuotiaista ei kukaan ($n=45$) ollut samaa mieltä siitä, että saisi levittää toisen ihmisen intiimikuvia eteenpäin. Ero ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä ($p=0,005$). 15–19-vuotiaista puolet ($n=4$), 20–24-vuotiaista 78,4 % ($n=37$) ja 25–29-vuotiaista 88,9 % ($n=45$) on eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että heistä otettuja intiimikuvia saa levittää eteenpäin ilman lupaa. (Kuvio 14.) Ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä ero ($p=0,032$). 15–19-vuotiaista puolet ($n=4$), 20–24-vuotiaista 78,4 %

(n=37) ja 25–29- vuotiaista 84,4 % (n=45) ei saa mielestään kosketella toisen henkilön intiimialueita ilman hänen lupaansa (Kuvio 15.). Ero ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä (p=0,037).

Epäinhimillistä kohtelua kartoittavassa väittämässä nähdään myös tilastollisesti merkitsevä ero ikäluokkien välillä (p=0,002). Toista henkilöä homoksi kokevat saavansa nimittellä 15–19- vuotiaista puolet (n=4), 20–24- vuotiaista 21,6 % (n=37) ja 25–29- vuotiaista 24,4 % (n=45) (Kuvio 14.). Seksuaalikasvatusta kartoittavassa osiossa ero ikäluokkien välillä on tilastollisesti merkitsevä (p=0,032). 15–19- vuotiaista puolet (n=4), 20–24- vuotiaista 5,4 % (n=37) ja 25–29- vuotiaista 4,4 % (n=45) kokee, että seksuaalisuudesta ei ole helppoa löytää luotettavaa tietoa (Kuvio 15.). Avioitumista kartoittavassa väittämässä ero ikäluokkien välillä on tilastollisesti merkitsevä (p=0,025). Oikeuden päättä itse avioitumisestaan kokee tärkeäksi 15–19- vuotiaista 75 % (n=4), 20–24- vuotiaista 100 % (n=37) ja 25–29 -vuotiaista 97,7 % (n=45) (Kuvio 14.).

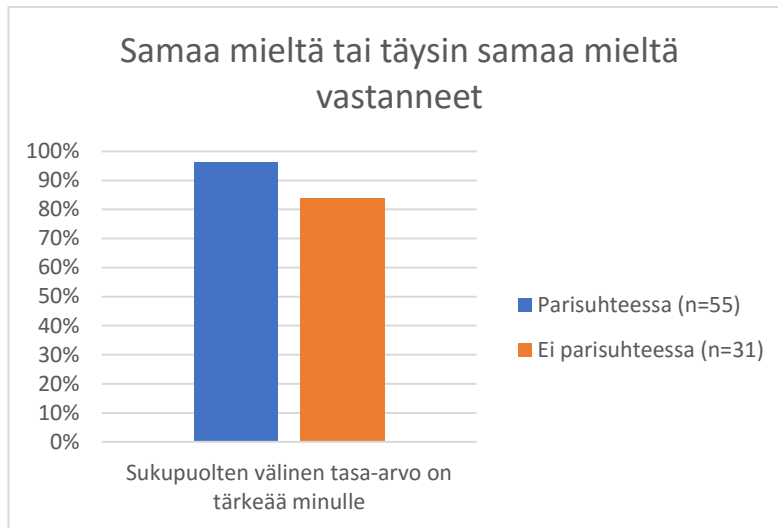
Kuvio 14. Iän vaikutus miesten kokemuksiin seksuaalioikeuksista

Kuvio 15. Iän vaikutus miesten asenteisiin intiimikuvien levittämisestä, intiimialueiden koskettelusta ja seksuaalisuuteen liittyvän tiedon löytämisestä

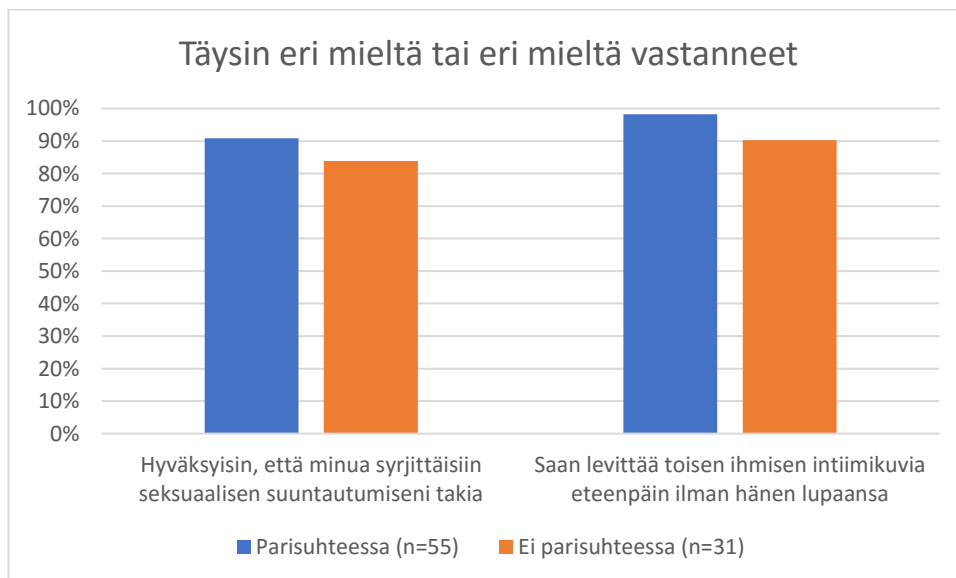
5.3.2 Parisuhteen vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista

Tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä kartoittavassa osiossa nähdään tilastollisesti merkitsevä ero parisuhteessa olevien ja ei parisuhteessa olevien välillä ($p=0,012$). Sukupuolten välisen tasa-arvon kokee tärkeäksi parisuhteessa olevista 96,4 % ($n=55$) ja ei parisuhteessa olevista 83,9 % ($n=31$). Kukaan ($n=55$) parisuhteessa olevista ei ole eri mieltä siitä, että sukupuolten välinen tasa-arvo on heille tärkeää, kun taas ei parisuhteessa olevista 16,2 % ($n=31$) on eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämästä. (Kuvio 16.) Myös toisessa väittämässä havaitaan tilastollisesti merkitsevä ero ($p=0,028$). Parisuhteessa olevista 90,9 % ($n=55$) ja ei parisuhteessa olevista 83,9 % ($n=31$) ei hyväksyisi, että heitä syrjittäisiin seksuaalisen suuntautumisen takia (Kuvio 17.).

Kuvio 16. Parisuhteen vaikutus miesten kokemuksiin sukupuolten välisen tasa-arvon tärkeydestä

Itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyttä kartoittavassa osiossa nähdään tilastollisesti merkitsevä ero ($p=0,009$) yhden väittämän osalta parisuhteessa olevien ja ei parisuhteessa olevien välillä. Toisen ihmisen intiimikuvien eteenpäin lähettämistä ei hyväksyisi 98,2 % ($n=55$) parisuhteessa olevista, kun taas ei parisuhteessa olevista vastaava osuus on 90,3 % ($n=31$) (Kuvio 17.).

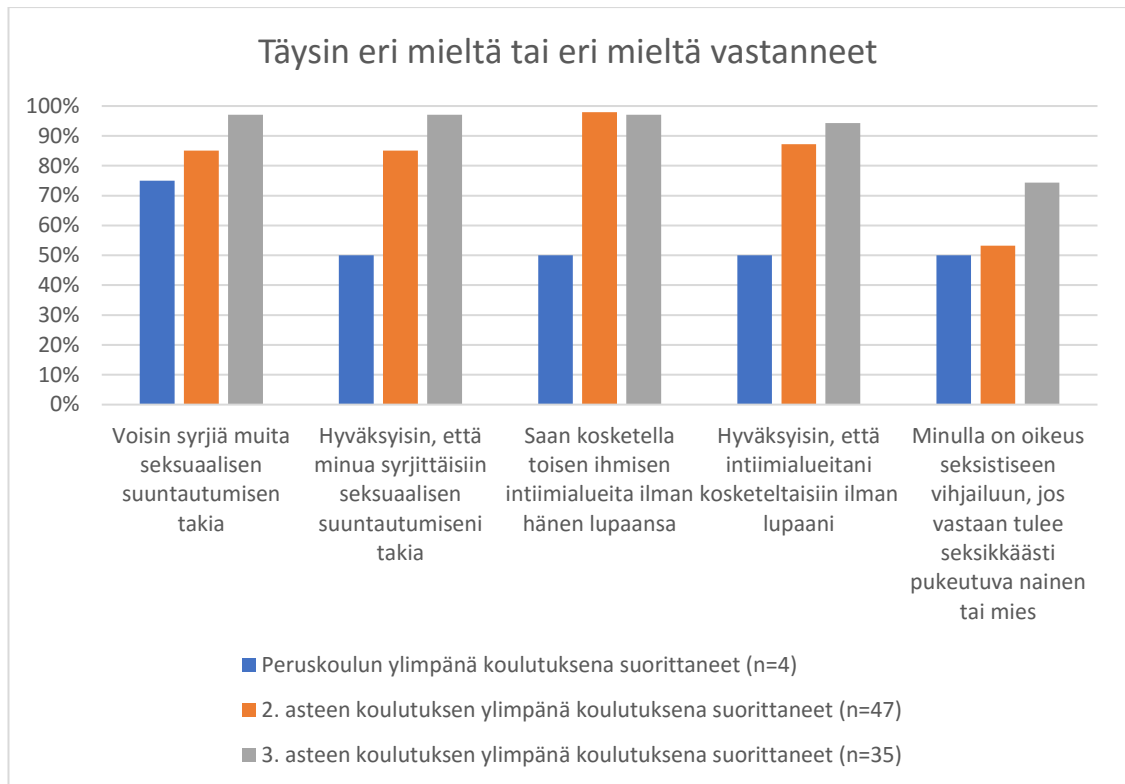
Kuvio 17. Parisuhteen vaikutus miesten asenteisiin syrjinnästä seksuaalisen suuntautumisen vuoksi sekä intiimikuvien levittämisestä

5.3.3 Koulutusasteen vaikutus kokemuksiin seksuaalioikeuksista

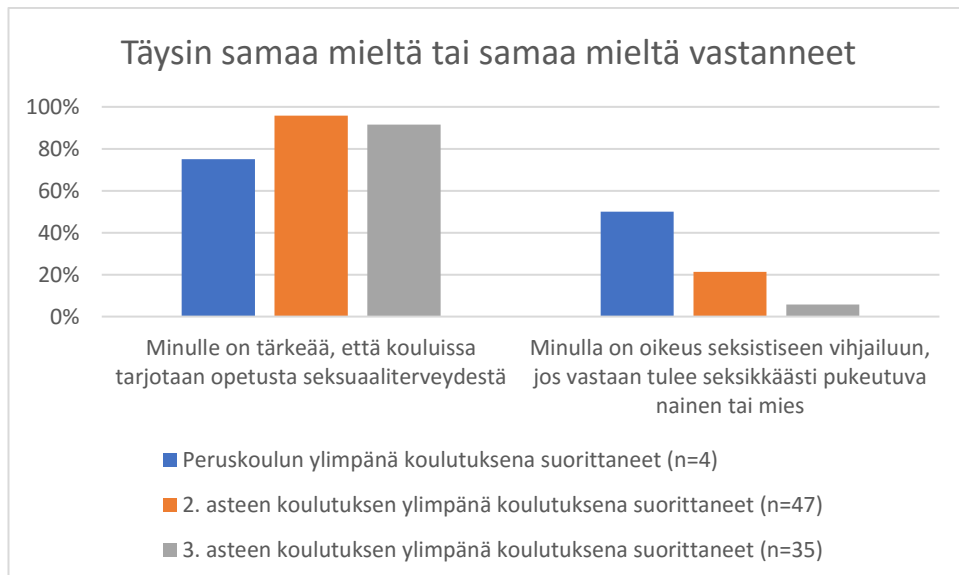
Koulutusasteiden välillä nähdään tilastollisesti merkitsevä ero tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä kartoittavassa osiossa. Seksuaalisen suuntautumisen takia ei voisi syrjiä 75 % (n=4) peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneista, 85,1 % (n=47) toisen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista ja 97,1 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista. Ero on tilastollisesti merkitsevä (p=0,010) koulutusasteiden välillä. Myös toisen väittämän kohdalla havaitaan tilastollisesti merkitsevä ero (p=0,009). Puolet (n=4) peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneista, 85,1 % (n=47) toisen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista ja 97,1 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista ei hyväksyisi itseään syrjittävän seksuaalisen suuntautumisen vuoksi. (Kuvio 18.)

Itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyttä kartoittavassa osiossa nähdään tilastollisesti merkitsevä ero koulutusasteiden välillä. Toisen henkilön intiimialueita ei saa mielestään kosketella ilman lupaa puolet (n=4) peruskoulun, 97,9 % (n=47) toisen asteen ja 97,1 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista. Ero koulutusasteiden välillä on tilastollisesti merkitsevä (p=0,004). Myös toisen väittämän kohdalla havaitaan tilastollisesti merkitsevä ero (p=0,005). Intiimialueidensa koskettelua ilman lupaa ei hyväksyisi puolet (n=4) peruskoulun, 87,2 % (n=47) toisen asteen ja 94,3 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista. (Kuvio 18.)

Seksuaalikasvatuksen osiossa havaitaan myös tilastollisesti merkitsevä (p=0,047) ero koulutusasteiden välillä. Koulujen tarjoaman seksuaaliterveyden opetuksen kokee tärkeäksi 75 % (n=4) peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneista, 95,8 % (n=47) toisen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista ja 91,5 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista. Tilastollisesti merkitsevä (p=0,005) ero koulutusasteiden välillä nähdään myös ilmaisun ja mielipiteen vapautta koskevassa osiossa. Oikeudesta seksistiseen vihjailuun seksikkäästi pukeutuvalla naisella tai miehelle on täysin samaa mieltä tai samaa mieltä puolet (n=4) peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneista, 21,3 % (n=47) toisen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista ja 5,7 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista. (Kuvio 19.) Seksististä vihjailua seksikkäästi pukeutuvalla naisella tai miehelle ei koe oikeutetuksi puolet (n=4) peruskoulun, 53,2 % (n=47) toisen asteen ja 74,3 % (n=35) kolmannen asteen ylimpänä koulutuksena suorittaneista (Kuvio 18.).

Kuvio 18. Koulutusasteen vaikutus miesten asenteisiin syrjinnästä, intiimialueiden koskettelusta sekä seksistisestä vihjailusta

Kuvio 19. Koulutusasteen vaikutus miesten kokemuksiin seksuaaliterveyden opetuksen tärkeydestä ja asenteisiin seksistisestä vihjailusta

5.4 Yhteenveto tuloksista

Kaiken kaikkiaan suurin osa vastaajista kokee seksuaalioikeudet tärkeäksi. Kolme tärkeimmäksi nousutta oikeutta ovat oikeus saada päättää omasta seksuaalielämästään, oikeus saada päättää itse avioitumisestaan ja itsemääräämisoikeus omaa kehoaan kohtaan. (Kuvio 4.) Miesten asenteet seksuaalioikeuksia kohtaan osoittautuvat tämän tutkimuksen perusteella myönteisiksi, mutta aiempien tutkimusten perusteella seksuaalioikeudet eivät aina kuitenkaan toteudu. Kaikilla taustatekijöillä nähdään olevan vaikutus miesten kokemuksiin seksuaalioikeuksista, mikä näkyy korkeammin kouluttautuneiden, kahden vanhemman ikäluokan ja parisuhteessa olevien kielteisempänä suhtautumisena esimerkiksi itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyttä rajoittavien väittämien hyväksyttävyyteen.

6 Pohdinta

Tulosten mukaan suurin osa (n=86) miehistä ei itse syrjisi tai haluaisi tulla syrjityksi seksuaalisen suuntautumisen takia (Kuvio 5.). Suurin osa (n=86) miehistä kokee myös sukupuolten välisen tasa-arvon tärkeäksi (Kuvio 4.). Silti Syrjintäselvityksen mukaan toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevista 16- 30- vuotiaista seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvista lähes viidesosa (n=422) kokee jatkuvasti koulukiusaamista tai henkistä väkivaltaa suuntautumisensa tai sukupuolensa vuoksi. Yli kolmasosa (n=423) kokee, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä keskustellaan naureskellen tai vähätellen. (Huotari ym. 2011: 51, 60.) Parisuhteessa olevat kokevat sukupuolten välisen tasa-arvon tärkeämmäksi (Kuvio 16.) ja suhtautuvat kielteisemmin syrjintään seksuaalisen suuntautumisen vuoksi (Kuvio 17.) kuin ei parisuhteessa olevat. Myös koulutusasteella on vaikutusta syrjinnän hyväksymisen kokemuksiin, sillä korkeimmin koulutetut suhtautuvat kielteisimmin syrjintään seksuaalisen suuntautumisen vuoksi (Kuvio 18.). Erot koulutusasteiden välillä voisivat olla yhteydessä seksuaalisuuden moninaisuuden vähäiseen käsittelyyn peruskoulussa (Bildjuschkin 46/2016: 18), minkä vuoksi korkeimmin koulutetut saattavat paremmin ymmärtää seksuaalisuuden moninaisuutta.

Tärkeimmäksi oikeudeksi miehet kokevat oikeuden saada päättää omasta seksuaalielämästään (Kuvio 4.). Tämä tukee seksuaalioikeuksien keskeistä sisältöä, jossa yksilöllä on oikeus päättää omasta seksuaalisuuteen liittyvistä asioista (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 22). Taustatekijöistä vain iällä on yhteys kokemuksiin oikeudesta päättää itse omasta seksuaalielämästään, sillä nuorimmalle ikäluokalle oikeus ei ole yhtä tärkeä kuin

kahdelle vanhemmalle ikäluokalle (Kuvio 14.). Suurin osa (n=86) vastaajista ei haluaisi itseään painostettavan seksiin eikä voisi itse painostaa toista ihmistä seksiin (Kuvio 6.), mikä tukee Heimosen (2015:48) tutkimuksen tulosta miesten osalta, sillä miehillä seksiin painostamisen ja uhkailun kokemukset ovat vähäisiä. Kuitenkin naisista neljäosa (n=247) on kokenut seksiin painostamista tai uhkailua, mikä herättää ristiriitaa oikeuden toteutumisesta. Seksuaalisuuttansa loukkaavaa väkivaltaa ei hyväksyisi suurin osa (n=86) vastaajista (Kuvio 4.), mikä tukee Kouluterveyskyselyn (2015) tuloksia, joiden mukaan 5 % (n=15 979) lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista pojista on kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista pojilla seksuaalisen väkivallan kokemukset ovat hieman yleisempiä, sillä 7 % (n=17 255) on kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti.

Vaikka suurin osa (n=86) vastaajista kokee itsemääräämisoikeuden omaa kehoaan kohtaan tärkeäksi (Kuvio 4.), silti kehoa tai seksuaalisuutta loukkaava kiusaaminen on melko yleistä. Melkein 20 % (n=204) miehistä ja 30 % (n=247) naisista on kokenut intiimialueiden koskettelua (Heimonen 2015:48). Suurin osa (n=86) vastaajista ei saa mielestään lähettää toisten ihmisten intiimikuvia eteenpäin eikä halua heistä otettuja intiimikuvia levitettävän eteenpäin (Kuvio 7.). Tämä tukee Heimosen (2015:48) tutkimusta, jonka tulosten mukaan miehistä harvat ovat kokeneet salakuvaamista intiimissä tilanteessa tai omien intiimikuvien lähettämistä eteenpäin. Naisilla vastaavia kokemuksia on hieman enemmän. Kaikilla taustatekijöillä nähdään yhteys miesten kokemuksiin itsemääräämistä ja yksityisyyttä kartoittavissa väittämässä. Vanhin ikäluokka suhtautuu kielteisimmin intiimikuvien lähettämistä ja intiimialueiden koskettelun hyväksyttävyyttä käsitteleviin väittämiin (Kuvio 15.). Tätä voisi selittää median antama kuva seksuaalisuudesta ja itsemääräämisoikeudesta, mikä voi vaikuttaa nuorten myönteisempään suhtautumiseen. Myös parisuhde vaikuttaa vastaajien asenteisiin intiimikuvien levittämisen hyväksyttävyydestä, sillä parisuhteessa olevat suhtautuvat hieman kielteisemmin intiimikuvien levittämiseen kuin ei parisuhteessa olevat (Kuvio 17.). Koulutusasteen vaikutus asenteisiin intiimialueiden luvattomasta koskettelusta näkyy peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneiden hyväksyvämpänä suhtautumisena (Kuvio 18.).

Vastaajista lähes neljäosa (n=86) kokee saavansa nimitellä toista ihmistä homoksi ja 71 % (n=86) ei loukkaantuisi homoksi nimitelystä (Kuvio 8.), mikä tukee aiemman tutkimuksen tulosta, jossa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvista 75 % (n=422) kertoo nimitellyä esiintyneen omassa koulussa. Vastaajien mukaan homoa käytetään yleisesti haukkumasanana, vaikka se ei kohdistuisi tiettyyn henkilöön. (Huotari ym. 2011: 53.)

Myös Heimosen (2015: 48) tutkimus tukee tätä tulosta, sillä miesten eniten koettu väkivallan muoto on seksuaalinen nimittely ja loukkaukset, joita ilmoittaa kokeneensa 41,70 % (n=204) miehistä. Tässä tutkimuksessa nähdään iällä olevan vaikutusta asenteisiin toisen ihmisen homoksi nimittelyä kohtaan, sillä peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneet suhtautuvat myönteisimmin homoksi nimittelyyn (Kuvio 14.). Seksuaalisuuden moninaisuuden huomioiminen onkin osoittautunut haasteeksi aiemmissä tutkimuksissa ja seksuaalikasvatuksessa tulisi tukea erilaisuuden kunnioittamista (Heimonen 2015: 124).

Aiemmat tutkimustulokset tukevat tästä tutkimuksesta saatuja tuloksia siitä, että myönteisellä suhtautumisella seksuaalikasvatukseen on mahdollisesti yhteyttä myös seksuaaliterveydestä huolehtimiseen, sillä suurin osa (n=86) vastaajista kokee kouluissa tarjottavan seksuaaliterveyden opetuksen ja seksuaaliterveydestä huolehtimisen tärkeäksi (Kuvio 4.). Ekmanin (2006:3) tutkimuksen tulokset osoittavat, että oppilaiden kokemukset seksuaalikasvatuksen tärkeydestä ja hyödyllisyydestä sekä aktiivinen osallistuminen oppitunneille ovat yhteydessä positiiviseen arvioon seksuaaliterveydestä. Seksuaaliterveyden opetuksen tärkeyden kokemuksiin nähdään vaikutus vastaajien koulutusasteella. Toisen asteen ja kolmannen asteen koulutuksen ylimpänä koulutuksena suorittaneet kokevat seksuaaliterveyden opetuksen tärkeämmäksi kuin peruskoulun ylimpänä koulutuksena suorittaneet (Kuvio 19.). Iällä nähdään olevan vaikutusta myös siihen, onko seksuaalisuudesta helppo löytää luotettavaa tietoa. Kaksi vanhempaa ikäluokkaa kokevat helpommaksi löytää seksuaalisuudesta luotettavaa tietoa (Kuvio 15.). Seksuaalikasvatuksen tavoitteellisuuteen ovat yhteydessä nuoren ikä, kehitystaso sekä tiedon tarve (Bildjuschkin 35/2015: 14), mikä saattaa vaikuttaa nuorimman ikäluokan kokemuksiin seksuaaliterveyden opetuksen tärkeydestä ja seksuaalisuuteen liittyvän tiedon etsimisestä. Positiivista on, että melkein kaikkien vastaajien mielestä seksuaalisuudesta on hyväksyttävää puhua (Kuvio 10.). Toisaalta vastaajista yli kolmasosan (n=86) mielestä seksuaalisuutta ei oteta tarpeeksi usein puheeksi terveydenhuollon vastaanotolla, mihin saattavat liittyä terveydenhuollon ammattilaisten omat asenteet seksuaalisuutta kohtaan (Kuvio 9.).

Olisi tärkeää tarjota miehille matalan kynnyksen seksuaaliterveyspalveluja ja lisätä tietoutta palveluista, sillä tämän tutkimuksen mukaan lähes puolet (n=86) vastaajista kaipaa lisää miehille kohdennettuja terveyspalveluja ja vain alle kolmasosan (n=86) mielestä seksuaaliterveyspalveluihin hakeutuminen on helppoa (Kuvio 9.). Väisälän

(2006:243) mukaan perinteiseen miehen seksuaali-identiteettiin ei kuulu avuttomuus, joten miesten voi olla vaikea hakeutua seksuaaliterveyspalvelujen piiriin esimerkiksi seksuaaliongelmien yhteydessä. Aiemmat tutkimukset tukevat näkemystä myös siitä, että miesten ei ole helppoa hakeutua seksuaali- ja lisääntymisterveyden palvelujen piiriin, sillä ne mielletään usein naisille suunnatuiksi (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 16). Huomionarvoista on kuitenkin, että melkein puolet (n=86) vastaajista ei osaa sanoa mielipidettään seksuaaliterveyspalveluista ja seksuaalisuuden puheeksiotosta (Kuvio 9.) Osa miehistä ei ole välttämättä ole kokenut tarvetta seksuaaliterveyspalveluihin tai seksuaalisuuden puheeksi ottoon.

Avioitumisen siirtyminen myöhemmälle iälle (Pietiläinen & Nikander 2013) sekä tasa-arvoisen avioliittolain voimaantulo saattaisivat olla yhteydessä siihen, että suurin osa vastaajista kokee oikeuden itse päättää avioitumisestaan tärkeäksi (Kuvio 4.), sillä lain myötä myös samaa sukupuolta olevat saavat solmia avioliiton (Oikeusministeriö 2017). Taustatekijöistä ainoastaan iällä on yhteys kokemuksiin oikeudesta päättää itse avioitumisestaan. Lähes kaikki 20–24 –vuotiasta (n=37) ja 25–29- vuotiaista (n=45) kokevat oikeuden tärkeäksi, kun taas nuorimmalle ikäluokalle avioituminen ei ole yhtä tärkeää (Kuvio 14.). Eroja saattaa selittää avioitumisen siirtyminen myöhemmälle iälle, jolloin nuoremmat vastaajat eivät koe välttämättä avioitumista ajankohtaisena. Tulosten mukaan miesten asenteet ehkäisystä ovat vastuullisia, sillä yli 80 %:n (n=86) mielestä ehkäisy kuuluu heidän vastuulle (Kuvio 11.). Myönteisiin asenteisiin voi vaikuttaa opetuksen painottuminen raskauden ehkäisyyn ja seksitauteihin (Bildjuschkin 46/2016: 18). Vastaajista 62,8 %:n (n=86) mielestä heillä on oikeus vaikuttaa raskauden keskeytykseen (Kuvio 11.), vaikka lain mukaan naisella on kuitenkin oikeus yksin päättää raskauden keskeytyksestä (Laki raskauden keskeyttämisestä 239/1970). Laki rajoittaa miehen oikeutta päättää lasten hankinnasta ja oikeutta sukupuolten väliseen tasa-arvoon, mutta herättää myös eettistä pohdintaa naisen kehon itsemääräämisoikeudesta. Vastaajista suurin osa (n=86) on parisuhteessa (Kuvio 2.), mikä saattaa vaikuttaa mielipiteeseen oikeudesta vaikuttaa raskauden keskeytykseen. Parisuhteessa olevat saattavat kokea raskauden keskeytyspäätöksen yhteisenä pariskunnan välisenä keskusteltavana asiana.

Mielipiteen vapauden koskien seksuaalisuutta kokee tärkeäksi myös lähes kaikki (n=86) vastaajista (Kuvio 4.). Vastaajista lähes viidesosa (n=86) kokee saavansa vihjailla seksistisesti seksikkäästi pukeutuvalla naisella tai miehelle (Kuvio 12.), mitä saattaa selittää länsimaisen kulttuurin avoimempi suhtautuminen seksuaalisuuteen sekä seksin ja alas-

tomuuden näkyminen luonnollisempana osana kulttuuria (Kontula 2008: 22). Koulutusasteella nähdään myös vaikutus seksuaalisen vihjailun sallittavuuteen, sillä mitä korkeammin koulutettu niin sitä useammat miehet eivät hyväksy seksuaalista vihjailua (Kuvio 18.). Kuitenkin Heimosen (2015:48) tutkimus osoittaa, että jopa 35,8 % (n=204) miehistä ja 75,3 % (n=247) naisista on kokenut seksuaalista vihjailua. Seksistisen vihjailun tarkoitus saattaa olla kehua tai imarrella, mutta vihjailun kohde voi kokea sen ahdistavampana ja seksuaalisuuttaan loukkaavana. Suurin osa (n=86) miehistä kokee saavansa ilmaista seksuaalisuuttaan ulkonäöllä (Kuvio 12.), mitä saattaa myös selittää kulttuurin avoimempi suhtautuminen seksuaalisuuteen.

Kaikista vähiten tärkeimmäksi miehet kokevat sen, että seksuaalioikeuksien loukkaamisesta joutuu vastuuseen sekä oikeuden vaikuttaa seksuaalisuutta koskevaan politiikkaan ja lainsäädäntöön (Kuvio 4.). Lähes puolet (n=86) vastaajista kokee uskaltavansa ajaa omia seksuaalioikeuksiaan julkisesti, mitä saattaa myös selittää nykyään hyväksyvämpi ja sallivampi seksuaalikulttuuri. Lisäksi media voi helpottaa omien seksuaalioikeuksien ajamista, sillä mediassa voidaan nostaa julkisen keskustelun piiriin ajankohtaisia seksuaalisuuteen liittyviä asioita (Väestöliiton seksuaaliterveyspoliittinen ohjelma 2006: 29). Tasa-arvoisen avioliittolain voimaantulo on osoitus siitä, että ihmiset uskaltavat nykypäivänä ajaa omia seksuaalioikeuksiaan. Kuitenkin yli kolmasosa (n=86) vastaajista ei osannut sanoa uskaltavatko he ajaa omia seksuaalioikeuksiaan, mikä herättää pohdintaa tuntevatko kaikki omat seksuaalioikeutensa vai kokevatko miehet, ettei heidän tarvitse ajaa seksuaalioikeuksiaan. Vastaajista puolet (n=86) ei usko, että heidän seksuaalisuutensa loukkaamisesta tekijä saisi asianmukaisen rangaistuksen. (Kuvio 13.) Mediassakin nousee useasti keskustelua siitä, ovatko seksuaalirikoksista saatavat rangaistukset epäasianmukaisia tekoon nähden.

6.1 Tutkimuksen eettisyyden arviointi

Tutkimuksen tulee noudattaa hyvän tieteellisen käytännön keskeisiä lähtökohtia, jotta se on eettisesti hyväksyttävä ja luotettava ja tulokset katsotaan uskottaviksi. Keskeistä tutkimusetiikan kannalta on tutkimustyön rehellisyys, huolellisuus, tarkkuus ja vastuullisuus. Työssä tulee kunnioittaa toisten tekemiä tutkimuksia ja viitata heidän julkaisuihinsa asiallisesti ja arvokkaasti. Tutkimuksessa käytetään luotettavia ja tutkimuskriteereiden mukaisia tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Tutkijoiden tulee olla tietoisia vastuustaan ja velvollisuuksistaan koskien aineiston keruuta, -käyttöä ja säilytystä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta.) Tässä tutkimustyössä edellä mainitut kriteerit ohjasivat

tutkimuksen tekoa. Tutkimuksessa käytettiin aineistonkeruumenetelmänä kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypillistä kyselylomaketta. Tutkimuksen tekoon ei hankittu erityistä lupaa, sillä aineisto kerättiin verkkokyselynä Facebookista.

Tutkittavien informointi on tärkeässä osassa tutkimusetiikkaa ja tutkimuksen luonne määrittelee informoinnin sisällön. On oleellista miettiä, onko tutkimusaineisto arkaluonteista, sillä arkaluonteiset tiedot edellyttävät kirjallista informointia. Seksuaalioikeudet aiheena on hyvin arkaluonteinen ja henkilökohtainen, mikä otettiin huomioon saatekirjettä tehdessä. Informoinnin tulee olla ymmärrettävää ja tarkoituksenmukaista sekä kirjoitettu tutkittavan näkökulmasta, sillä tutkittavan suostumus perustuu hänelle annettavaan riittävään informaatioon. Osallistuminen tutkimukseen on aina vapaaehtoista. (Aineistonhallinnan käsikirja 2016.) Tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus ei käynyt sanallisesti ilmi saatekirjeessä (Liite 2.). Pohdintaa aiheutti myös se, että kaikki vastaajat eivät välttämättä tiedä seksuaalioikeuksia käsitteenä varsinkin, kun vastaajiin kuului myös 15–19-vuotiaita. Koulussa ei välttämättä ole käsitelty seksuaalioikeuksia, minkä vuoksi olisi voinut olla tarpeellista määritellä seksuaalioikeudet saatekirjeen alussa.

Saatekirjeessä esiteltiin tutkimuksen tekijät yhteystietoineen, tutkimuksen tavoitteet, tarkoitus ja mahdollinen hyödynnettävyys konkreettisesti ja ymmärrettävästi eettisten ohjeiden mukaisesti (Liite 1.). Tutkimustulosten hyödynnettävyyden perustelu saattoi motiivoida tutkittavia vastaamaan kyselyyn. Myös aineistonkeruutapa kyselynä kävi ilmi saatekirjeestä. Tutkittaville olisi voinut kertoa, kuinka kauan tutkimusprojekti mahdollisesti kestää ja onko kyseessä kerta- vai seurantatutkimus, mikä olisi parantanut saatekirjeen informatiivisuutta (Aineistonhallinnan käsikirja 2016).

6.2 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimusaineiston luottamuksellinen käsittely edellyttää tutkimusaineiston käyttötarkoituksen määrittelyä, tunnisteellisuuden tason määrittämistä sekä tietoturvaa (Aineistonhallinnan käsikirja 2016). Tutkimuksessa käytettiin vain sellaisia tietoja, jotka olivat tarpeellisia tutkimuksen suorittamista varten eikä vastaajaa voitu tunnistaa aineistosta, sillä kyselyyn vastattiin nimettömästi. Vastaukset olivat vain tutkimuksen tekijöiden nähtävissä ja niitä käsiteltiin luottamuksellisesti. Erityisesti tutkimusaiheen henkilökohtaisuuden vuoksi kyselyyn vastaajan anonymiteetti ja vastausten käsittelyn luottamuksellisuus tuotiin esiin tarkoituksellisesti saatekirjeen alussa. Tutkimuksen arkistoinnista ei mainittu

saatekirjeessä, mikä olisi ollut hyvä tutkimuksen luotettavuuden parantamiseksi (Aineistonhallinnan käsikirja 2016). Voidaan ajatella saatekirjeen kuitenkin olleen riittävän informatiivinen, sillä kukaan vastaajista ei tiedustellut sähköpostitse lisätietoja tutkimukseen liittyen.

Tutkimuksen luotettavuutta kuvataan validiteetilla ja reliabiliteetilla. Validiteetilla tarkoitetaan, että on onnistuttu mittaamaan juuri sitä mitä piti ja kysymykset on muotoiltu onnistuneesti. (Heikkilä 2014: 176- 177.) Tutkimuksen avulla saatiin vastaukset haluttuihin tutkimusongelmiin. Muutama kyselylomakkeen väittämistä oli muotoiltu epätarkasti, mikä vaikutti väittämien ymmärrettävyyteen. Kyselylomakkeen loppuun oli mahdollisuus kommentoida kyselyyn ja seksuaalioikeuksiin heränneistä ajatuksista. Osa vastaajista oli tarkentanut vastauksiaan joihinkin monivalintakysymyksiin, joita ei ollut täysin ymmärtänyt. Epäselvyyttä oli herättänyt 27. väittämä ”Minulla on oikeus vaikuttaa raskauden keskeytykseen”, sillä väittämässä ei ollut tarkemmin määritelty tarkoittaako väittämä mielipiteen esille tuomista vai painostamista. Myös 26. väittämä ”Vastuu ehkäisystä kuuluu minulle” herätti hämmennystä, sillä kysymyksen saattoi ymmärtää kahdella tavalla eli joko kyse oli vain minusta tai myös minusta. (Liite 1.) Väittämiä kuvattiin myös monimuotoisiksi, jotka voi ajatella monelta kannalta.

Reliabiliteetilla tarkoitetaan, että tulokset eivät ole sattumanvaraisia vaan ne ovat toistettavissa. Mittausvirheitä voi aiheuttaa huonosti valittu otantamenetelmä, mittarin heikkous tai mitattavien käsitteiden haasteellisuus. (Heikkilä 2014: 177–178.) Tutkittavat jouduttiin valitsemaan harkinnanvaraisesti, sillä perusjoukosta ei ollut saatavilla rekisteriä. Tämän takia tutkimukseen vastanneiden ei voida katsoa edustavan perusjoukkoa hyvin, mikä heikentää tutkimuksen luotettavuutta. Survey-tutkimuksessa virheitä voi aiheuttaa erityisesti asioiden kaunisteleminen, vähättely ja valehtelevä. (Heikkilä 2014: 31, 177.) On mahdollista, että tähän tutkimukseen vastattiin yleisesti seksuaalioikeuksiin toivotulla suhtautumistavalla eikä välttämättä totuudenmukaisesti, sillä osa tutkimuksen tuloksista on ristiriidassa aiempien seksuaalioikeuksien toteutumista selvittävien tutkimusten kanssa. Väittämiä on kommentoitu liian selkeiksi, joihin kaikki vastaavat samalla tavalla. Myös vastaamattomuus voi aiheuttaa vääristyneitä tuloksia, sillä vastaamatta jättäneet voivat erota ominaisuuksiltaan vastanneista (Heikkilä 2014: 42).

Seksuaalioikeudet käsitteenä voi olla haasteellinen. Aiheen arkaluonteisuus ja henkilökohtaisuus todennäköisesti vaikuttivat vastaamishalukkuuteen, sillä vastaajia oli haas-

teellista saada riittävästi. Tutkimukseen saatiin kuitenkin toivottu määrä vastaajia. Tutkimusaineisto oli vinoutunut siinä mielessä, että suurin osa vastaajista kuului ikäluokkiin 20–24 ja 25–29. Nuorimpaan ikäluokkaan, 15–19- vuotiaisiin kuuluvia vastaajia oli vain neljä, mikä todennäköisesti saattaa tehdä ikäluokkien väliset erot seksuaalioikeuksien kokemuksissa suuremmiksi kuin ne todellisuudessa ovat. Myöskään valittujen julkaisufoorumien kautta ei voitu saada koko Suomea edustavaa otosta.

6.3 Työelämälähtöisyys ja jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyöstä saatua tietoa nuorten miesten asenteista seksuaalioikeuksia kohtaan ja kokemuksista seksuaalioikeuksien tärkeydestä voidaan hyödyntää seksuaalikasvatuksessa ja terveydenhuollossa. Tutkimustulokset osoittavat, että seksuaalioikeuksien merkitystä tulisi korostaa enemmän ja lisätä tietoutta seksuaalioikeuksista. Seksuaalioikeudet tulisi ottaa esille jo peruskoulussa, sillä tutkimuksesta käy ilmi nuorempien myönteinen suhtautuminen esimerkiksi syrjintää koskevissa väittämässä. Seksuaalioikeuksien tunteminen voisi yhteisötasolla vähentää kiusaamis- ja syrjimiskokemuksia. Erityisesti puheeksi pitäisi ottaa enemmän seksuaalisuuden moninaisuus sekä toisten seksuaalioikeuksien kunnioittaminen. Yksilötasolla seksuaalioikeuksien tunteminen lisäisi tietoutta omista seksuaalioikeuksista ja ihmiset voisivat uskaltautua herkemmin puhua seksuaalisuudestaan sekä hakeutua seksuaaliterveyspalvelujen piiriin. Jatkossa voitaisiin tutkia ihmisten tietoutta seksuaalioikeuksista ja kehittää toiminnallisia menetelmiä seksuaalioikeuksien opetukseen kouluissa.

Seksuaalisuus tulisi ottaa enemmän esille terveydenhuollossa ja ohjata nuoria miehiä oikeanlaisten seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen piiriin. Tutkimustulokset tuovat esiin ristiriidan seksuaalisuuden puheeksi ottamisen suhteen, sillä miesten mielestä seksuaalisuudesta on hyväksyttävää puhua, mutta sitä ei oteta terveydenhuollon vastaanotolla tarpeeksi usein puheeksi. Terveydenhuollon ammattilaisen tulisikin osata ottaa seksuaalisuus puheeksi miesten kanssa useammin ja tarkastella omaa suhtautumistaan seksuaalisuuteen. Tämä edellyttää miesnäkökulman huomioimista ja ymmärrystä sukupuoleen liitetyistä kulttuurieroista. Perheen näkökulmaa ei tässä tutkimuksessa ole huomioitu. Kuitenkin vanhempien suhtautumisen on todettu vaikuttavan kansainvälisissä tutkimuksissa nuorten asenteisiin seksuaalisuutta kohtaan, joten mielenkiintoista voisi olla tutkia vaikuttavatko Suomessa vanhempien asenteet seksuaalisuudesta nuoriin.

Osa miehistä kokee, että seksuaaliterveyspalveluihin ei ole helppoa hakeutua sekä miehille pitäisi olla enemmän seksuaaliterveyspalveluja. Miesten voi olla haasteellista mieltää neuvoloita seksuaaliterveyspalvelujen tarjoajana, joten miehille kohdennettuja matalan kynnyksen seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja tarvittaisiin (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 16). Osa terveydenhuollon ammattilaisista ei kohtaa miesasiakkaita seksuaaliterveysasioissa terveyskeskuksissa (Sannisto 2010: 161). Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta voitaisiin parantaa digitalisaation avulla (Sote- ja maakuntauudistus). Digitaaliset väylät voisivat toimia miehille hyvinä paikkoina tarjota enemmän luotettavaa tietoa seksuaalisuudesta, sillä Internetissä miesten voi olla helpompi kysyä seksuaalisuudesta. Naisille sekä nuorille löytyy paljon enemmän Internet- sivustoja seksuaalisuudesta. Esimerkiksi suomalaisten sairaanhoitopiirien ylläpitämä Naistalo tarjoaa runsaasti tietoa naisille seksuaali- ja lisääntymisterveydestä, mutta vastaavaa sivustoa ei ole miehille. Jatkotutkimusaiheena voitaisiin selvittää, miten nykyiset seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut vastaavat miesten tarpeisiin. Miehille voitaisiin myös kehittää oma sivusto seksuaaliterveydestä.

Lähteet

Ahokas, Marja — Ferchen, Maija — Hankonen, Nelli — Lautso, Anita — Pyysiäinen, Jarkko 2012. Sosiaalipsykologia. Helsinki: Sanoma Pro.

Aineistonhallinnan käsikirja 2016. Tutkittavien informointi. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Verkkodokumentti. <<http://www.fsd.uta.fi/aineistonhallinta/fi/tutkittavien-informointi.html>>. Luettu 26.3.2017.

Bildjuschkin, Katriina 46/2016. Terveystiedon opettajien ja oppilashuollon käsityksiä seksuaalisuudesta, sen kohtaamisesta ja seksuaaliterveyden opettamisesta peruskouluissa. Kumita –tutkimus. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Verkkodokumentti. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131626/URN_ISBN_978-952-302-804-3.pdf?sequence=1>. Luettu 28.8.2016.

Bildjuschkin, Katriina 35/2015. Seksuaalikasvatus. Teoksessa Bildjuschkin, Katriina (toim.): Seksuaalikasvatuksen tueksi. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Verkkodokumentti. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/129742/TY%C3%962016_35_web_korjattu.pdf?sequence=5>. Luettu 13.3.2017.

Cacciatore, Raisa 2006. Lasten ja nuorten seksuaalisuus. Teoksessa Apter, Dan - Väisälä, Leena - Kaimola, Kari (toim.): Seksuaalisuus. Helsinki: Duodecim. 205- 255.

Chapman, Erin N. — Werner-Wilson, Ronald Jay 2008. Does positive youth development predict adolescent attitudes about sexuality. *Adolescence* 43 (171). 505- 523.

E-lomake. Ominaisuudet. Verkkodokumentti. <<https://e-lomake.fi/web/ominaisuudet.html>>. Luettu 3.4.2017.

Ekman, Paula 2006. Oppilaiden asennoituminen seksuaalikasvatukseen ja koettu seksuaaliterveys. Pilottitutkimus erään koulun yhdeksäsluokkalaisten seksuaalikasvatuksesta. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Opettajankoulutuslaitos. Verkkodokumentti. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10631/URN_NBN_fi_jyu-200745.pdf?sequence=1>. Luettu 6.3.2017.

Ilmonen, Kamomilla — Korhonen, Elina 2015. Seksuaalioikeudet. Väestötietosarja 28. Väestöliitto. Verkkodokumentti <http://www.vaestoliitto.fi/@Bin/5048510/va%CC%88esto%CC%88liitto_seksuaalioikeudet_web.pdf>. Luettu 14.9.2016.

Heimonen, Elisa 2015. Sukupuoli ja seksuaalisuus. Tarkastelussa ammattikouluopiskelijoiden seksuaaliterveys, seksuaalinen minäpystyvyys ja koettu väkivalta. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Käyttäytymistieteellinen tiedekunta. Käyttäytymistieteiden laitos. Verkkodokumentti. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/158121/Heimonen_gradu_2015.pdf?sequence=2>. Luettu 6.1.2017.

Huotari, Kari – Törmä, Sinikka – Tuokkola, Kati 2011. Syrjintä koulutuksessa ja vapaa-ajalla: Erityistarkastelussa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten syrjintäkokemukset toisen asteen oppilaitoksissa. Syrjintäselvitys 2010. Sisäasiainministeriö. Verkkodokumentti. <http://yhdenvertaisuus-fi-bin.directo.fi/@Bin/65fe97dfe45ea1d0af4f1de8cb85fa92/1483711432/application/pdf/170692/Syrjint%C3%A4%20koulutuksessa%20ja%20vapaa-ajalla_web.pdf>. Luettu 6.1.2017.

Klemetti, Reija — Raussi-Lehto, Eija (toim.) 2016. Edistä, ehkäise, vaikuta -Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014-2020. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Verkkodokumentti. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116162/THL_OPAS33_VERKKO9.3.2016.pdf?sequence=3>. Luettu 14.9.2016.

Kontula, Osmo 2006. Suomalaisten seksuaalikulttuuri. Teoksessa Apter, Dan - Väisälä, Leena - Kaimola, Kari (toim.): Seksuaalisuus. Helsinki: Duodecim. 27-37.

Kontula, Osmo 2008. Halu ja intohimo. Tietoa suomalaisesta seksistä. Helsinki: Otava.

Korhonen, Elina – Lipsanen, Laura – Yli-Räisänen, Heli 2009. Seksuaalioikeudet kuuluvat kaikille. Väestötietosarja 18. Väestöliitto. Verkkodokumentti. <http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/2d0c54c72dac6a3beede4fb5ffb953c0/1483795721/application/pdf/313043/seksuaalioikeudet_kuuluvat_kaikille.pdf>. Luettu 14.9.2016.

Korteniemi- Poikela, Erja – Cacciatore, Raisa 2015:1. Seksuaalisuuden portaat. Opaat ja käsikirjat. Helsinki: Opetushallitus.

Kosunen, Elise – Cacciatore, Raisa – Hervonen, Antti 2003. Seksuaalisuus elämänsäkaressa. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 119 (3). 209-216. Verkkodokumentti. <<http://www.duodecimlehti.fi/lehti/2003/3/duo93407>>. Luettu 6.1.2017.

Kouluterveyskysely 2015. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Muutokset pojilla 2008/2009- 2015. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Verkkodokumentti. <http://www.thl.fi/attachments/kouluterveyskysely/Tulokset/ktkysely_kokooma_2008_2015_aol_pojat.pdf>. Luettu 6.3.2017.

Kouluterveyskysely 2015. Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Muutokset pojilla 2006/2007- 2015. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Verkkodokumentti. <http://www.thl.fi/attachments/kouluterveyskysely/Tulokset/ktkysely_kokooma_2006_2015_lukio_pojat.pdf>. Luettu 6.3.2017.

Laki raskaudenkeskeyttämisestä 239/1970. Annettu 1.6.1970.

Opetushallitus 2015. Lukion opetussuunnitelman perusteet. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt. Terveystieto. Verkkodokumentti. <http://www.oph.fi/download/172124_lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2015.pdf>. Luettu 13.3.2017.

Opetushallitus 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Oppiaineet vuosiluokilla 7-9. Terveystieto. Verkkodokumentti. <http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf>. Luettu 13.3.2017.

Papp, Krista – Kontula, Osmo – Kosonen, Kati D36/2000. Nuorten aikuisten seksuaalikäyttäytyminen ja seksuaaliset riskinotot. Väestöntutkimuslaitoksen julkaisusarja. Väes-

töntutkimuslaitos. Väestöliitto. Verkkodokumentti. <http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/fa7ef7bbefd2f6465c026c889f226084/1475853297/application/pdf/4413121/Nuorten%20aikuisen%20seksuaalik%C3%A4ytt%C3%A4ytymisen_E-kirja.pdf>. Luettu 7.10.2016.

Pietiläinen, Marjut – Nikander, Timo 2013. Alussa asutaan yksin tai kaksin – lopussa uudestaan yksin. Tilastokeskus. Verkkodokumentti. <http://tilastokeskus.fi/artikkelit/2013/art_2013-12-09_001.html?s=0>. Luettu 6.1.2017.

Ryttyläinen, Katri – Valkama, Sirpa 2010. Seksuaalisuus hoitotyössä. Helsinki: Edita.

Sannisto, Tuire 2010. Seksuaaliterveyspalvelut terveyskeskuksissa. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Lääketieteen laitos. Verkkodokumentti. <<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66691/978-951-44-8308-0.pdf?sequence=1>>. Luettu 7.10.2016.

Sote- ja maakuntauudistus. Digitalisaatio. Verkkodokumentti. <<http://alueuudistus.fi/soteuudistus/digitalisaatio>>. Luettu 3.4.2017.

Terenius, Mia 2009. Nuorten miesten terveydenluketaito seksitaudeista IMB –mallin teoreettisessa viitekehyksessä. Pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Liikunta ja terveystieteiden tiedekunta. Terveystieteiden laitos. Verkkodokumentti. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/21253/URN_NBN_fi_jyu-200906171740.pdf?sequence=1>. Luettu 26.1.2017.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016. Seksuaalisuus. Verkkodokumentti. <<https://www.thl.fi/fi/web/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/seksuaalinen-hyvinvointi/seksuaalisuus>>. Luettu 14.9.2016.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö. Verkkodokumentti. <<http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto>>. Luettu 26.3.2017.

Väestöliiton seksuaaliterveyspoliittinen ohjelma 2006. Väestöliitto. Verkkodokumentti. <<http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/6a5f60f885013e4dd447f4dfbdf924/1473326800/application/pdf/263806/Sekstervopolohjelma.pdf>>. Luettu 14.9.2016.

Väisälä, Leena 2006. Naisen ja miehen seksuaalisuuden erityispiirteitä. Teoksessa Apter, Dan - Väisälä, Leena - Kaimola, Kari (toim.): Seksuaalisuus. Helsinki: Duodecim. 241–244.

World Association for Sexual Health. Seksuaalioikeuksien julistus. Paalanen, Tommi (toim.). Verkkodokumentti. <<http://www.worldsexology.org/wp-content/uploads/2013/08/DSR-Finnish.pdf>>. Luettu 7.10.2016.

World Health Organization 2006a. Sexual health. Verkkodokumentti <http://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/sh_definitions/en/>. Luettu 7.10.2016.

E-lomake seksuaalioikeuksien kyselystä

Kyselyyn vastataan täysin anonyymisti ja vastaukset käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti. Vastaajaa ei voida tunnistaa aineistosta.

Halutessasi saat lisätietoja meiltä sähköpostitse:

saara.minkkinen@metropolia.fi

suvi.vainio2@metropolia.fi

Kysely seksuaalioikeuksista

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 13.2.2017 17.34 ja päättyy 3.3.2017 23.00

Hei,

Olemme terveydenhoitajaopiskelijat Saara Minkkinen ja Suvi Vainio Metropolia Ammattikorkeakoulusta.

Tämä kysely on suunnattu 15-29- vuotiaille miehille ja on osa opinnäytetyötämme. Tarkoituksena on selvittää, kuinka tärkeiksi 15-29- vuotiaat miehet kokevat seksuaalioikeudet ja millaiset asenteet heillä on seksuaalioikeuksia kohtaan.

Tavoitteena on tuottaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisille miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä seksuaalioikeuksien näkökulmasta sekä lisätä tietämystä seksuaalioikeuksien tukemisen tarpeesta miesten kohdalla.

Kyselyllä pyritään tukemaan THL:n seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmaa 2014-2020, jonka yhtenä painopistealueena on miesten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen.

Kysely koostuu väittämistä, jotka on ryhmitelty seksuaalioikeuksien mukaan. Jokaiseen väittämään voit valita yhden parhaiten mielipiteitäs kuvaavan vaihtoehdon. Luethan väittämät huolella.

Lopussa voit halutessasi vapaasti kirjoittaa heränneistä ajatuksistasi.

Kiitos vastauksistasi!

Taustatiedot

- * 1. Ikä 15-19
 20-24
 25-29

- * 2. Olen parisuhteessa kyllä
 en

- * 3. Ylin suoritettu koulutus Peruskoulu
 Toisen asteen koulutus (esim. lukio tai ammattikoulu)
 Kolmannen asteen koulutus (esim. amk tai yliopisto)

Tasa-arvo ja syrjimättömyys

- *4. Sukupuolten välinen tasa-arvo on tärkeää minulle
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- *5. Voisin syrjiä muita seksuaalisen suuntautumisen takia
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- *6. Hyväksyisin, että minua syrjittäisiin seksuaalisen suuntautumiseni takia
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Vapaus ja turvallisuus

- *7. Minulle on tärkeää saada päättää omasta seksuaalielämästäni
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- *8. Voisin painostaa toista henkilöä seksiin
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- *9. En haluaisi, että minua painostettaisiin seksiin
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Itsemääräämisoikeus ja yksityisyys

- * 10. Itsemääräämisoikeus omaa kehoani kohtaan on tärkeää minulle
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 11. Mielestäni saan levittää toisen ihmisen intiimikuvia eteenpäin
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 12. Minusta otettuja intiimikuvia saa levittää eteenpäin ilman lupaani
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 13. Saan kosketella toisen henkilön intiimialueita ilman hänen lupaansa
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 14. Hyväksyisin, että intiimialueitani kosketeltaisiin ilman lupaani
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Väkivalta ja epäinhimillinen kohtelu

- * 15. En hyväksy seksuaalisuuttani loukkaavaa väkivaltaa
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 16. Saan nimitellä toista henkilöä homoksi
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 17. En loukkaantuisi, jos minua nimiteltäisiin homoksi
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Seksuaaliterveys

- * 18. Minulle on tärkeää huolehtia seksuaaliterveydestäni
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 19. Miehille pitäisi olla enemmän heille kohdennettuja seksuaaliterveyspalveluja
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 20. Seksuaaliterveyspalveluihin hakeutuminen on helppoa
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 21. Seksuaalisuutta ei oteta puheeksi terveydenhuollon vastaanotolla tarpeeksi usein
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Seksuaalikasvatus

- * 22. Minulle on tärkeää, että kouluissa tarjotaan opetusta seksuaaliterveydestä
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 23. Minun on helppo löytää luotettavaa tietoa seksuaalisuudesta
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 24. Mielestäni seksuaalisuudesta on hyväksyttävää puhua
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Avioituminen ja lasten hankinta

- * 25. Minulle on tärkeää saada päättää itse avioitumisestani
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 26. Vastuu ehkäisystä kuuluu minulle
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 27. Minulla on oikeus vaikuttaa raskaudenkeskeytykseen
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Mielipiteen ja ilmaisuuden vapaus

- * 28. Mielipiteen vapaus koskien seksuaalisuutta on minulle tärkeää
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 29. Saan ilmaista seksuaalisuuttani ulkonäöllä
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- * 30. Minulla on oikeus seksistiseen vihjailuun, jos vastaan tulee seksikkäästi pukeutuva nainen tai mies
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Kokoontuminen ja julkinen toiminta

- *31. Minulle on tärkeää saada vaikuttaa seksuaalisuutta koskevaan politiikkaan ja lainsäädäntöön
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- *32. Uskallan julkisesti ajaa seksuaalioikeuksiani
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Oikeus ja hyvitys

- *33. Minulle on tärkeää, että seksuaalioikeuksieni loukkaamisesta joutuu vastuuseen
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

- *34. Jos seksuaalisuuttani loukattaisiin, uskoisin tekijän saavan asianmukaisen rangaistuksen
- Täysin samaa mieltä
 - Samaa mieltä
 - En osaa sanoa
 - Eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Vapaa sana

Tähän voit vapaasti kirjoittaa, jos sinulla heräsi ajatuksia seksuaalioikeuksiin tai kyselyyn liittyen

Facebook-saatekirje seksuaalioikeuksien kyselystä

HEI SINÄ 15–29-vuotias MIES

Olemme terveydenhoitajaopiskelijat Suvi Vainio ja Saara Minkkinen Metropolia Ammatikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä seksuaalioikeuksista. Tarkoituksena on selvittää, kuinka tärkeiksi 15–29- vuotiaat miehet kokevat seksuaalioikeudet ja millaiset asenteet heillä on seksuaalioikeuksia kohtaan.

Tavoitteena on tuottaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisille miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä seksuaalioikeuksien näkökulmasta sekä lisätä tietämystä seksuaalioikeuksien tukemisen tarpeesta miesten kohdalla.

Kyselyllä pyritään tukemaan THL:n seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmaa 2014–2020, jonka yhtenä painopistealueena on miesten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen.

Kysely koostuu väittämistä, jotka on ryhmitelty seksuaalioikeuksien mukaan. Jokaiseen väittämään voit valita yhden parhaiten mielipiteitäsä kuvaavan vaihtoehdon. Luethan väittämät huolella.

Lopussa voit halutessasi vapaasti kirjoittaa heränneistä ajatuksistasi.

Kiitos vastauksistasi!

Frekvenssitaulukot

: 1. Ikä

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	15-19	4	4,7	4,7	4,7
	20-24	37	43,0	43,0	47,7
	25-29	45	52,3	52,3	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 2. Olen parisuhteessa

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	55	64,0	64,0	64,0
	en	31	36,0	36,0	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 3. Ylin suoritettu koulutus

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Peruskoulu	4	4,7	4,7	4,7
	Toisen asteen koulutus (esim. lukio tai ammattikoulu)	47	54,7	54,7	59,3
	Kolmannen asteen koulutus (esim. amk tai yliopisto)	35	40,7	40,7	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 4. Sukupuolten välinen tasa-arvo on tärkeää minulle

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	50	58,1	58,1	58,1
	Samaa mieltä	29	33,7	33,7	91,9
	En osaa sanoa	2	2,3	2,3	94,2
	Eri mieltä	3	3,5	3,5	97,7
	Täysin eri mieltä	2	2,3	2,3	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 5. Voisin syrjiä muita seksuaalisen suuntautumisen takia

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	1	1,2	1,2	1,2
	Samaa mieltä	6	7,0	7,0	8,1
	En osaa sanoa	2	2,3	2,3	10,5
	Eri mieltä	21	24,4	24,4	34,9
	Täysin eri mieltä	56	65,1	65,1	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 6. Hyväksyisin, että minua syrjittäisiin seksuaalisen suuntautumiseni takia

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	2	2,3	2,3	2,3
	Samaa mieltä	6	7,0	7,0	9,3
	En osaa sanoa	2	2,3	2,3	11,6
	Eri mieltä	24	27,9	27,9	39,5
	Täysin eri mieltä	52	60,5	60,5	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 7. Minulle on tärkeää saada päättää omasta seksuaalielämästäni

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	70	81,4	81,4	81,4
	Samaa mieltä	15	17,4	17,4	98,8
	Täysin eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 8. Voisin painostaa toista henkilöä seksiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	2	2,3	2,3	2,3
	Samaa mieltä	3	3,5	3,5	5,8
	En osaa sanoa	5	5,8	5,8	11,6
	Eri mieltä	23	26,7	26,7	38,4
	Täysin eri mieltä	53	61,6	61,6	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 9. En haluaisi, että minua painostettaisiin seksiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	34	39,5	39,5	39,5
	Samaa mieltä	30	34,9	34,9	74,4
	En osaa sanoa	11	12,8	12,8	87,2
	Eri mieltä	9	10,5	10,5	97,7
	Täysin eri mieltä	2	2,3	2,3	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 10. Itsemääräämisoikeus omaa kehoani kohtaan on tärkeää minulle

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	59	68,6	68,6	68,6
	Samaa mieltä	23	26,7	26,7	95,3
	En osaa sanoa	1	1,2	1,2	96,5
	Eri mieltä	3	3,5	3,5	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 11. Mielestäni saan levittää toisen ihmisen intiimikuvia eteenpäin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Samaa mieltä	2	2,3	2,3	2,3
	En osaa sanoa	2	2,3	2,3	4,7
	Eri mieltä	10	11,6	11,6	16,3
	Täysin eri mieltä	72	83,7	83,7	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 12. Minusta otettuja intiimikuvia saa levittää eteenpäin ilman lupaani

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	1	1,2	1,2	1,2
	En osaa sanoa	1	1,2	1,2	2,3
	Eri mieltä	13	15,1	15,1	17,4
	Täysin eri mieltä	71	82,6	82,6	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 13. Saan kosketella toisen henkilön intiimialueita ilman hänen lupaansa

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	2	2,3	2,3	2,3
En osaa sanoa	2	2,3	2,3	4,7
Eri mieltä	13	15,1	15,1	19,8
Täysin eri mieltä	69	80,2	80,2	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 14. Hyväksyisin, että intiimialueitani kosketeltaisiin ilman lupaani

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	1	1,2	1,2	1,2
Samaa mieltä	4	4,7	4,7	5,8
En osaa sanoa	5	5,8	5,8	11,6
Eri mieltä	27	31,4	31,4	43,0
Täysin eri mieltä	49	57,0	57,0	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 15. En hyväksy seksuaalisuuttani loukkaavaa väkivaltaa

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	64	74,4	74,4	74,4
Samaa mieltä	14	16,3	16,3	90,7
En osaa sanoa	3	3,5	3,5	94,2
Täysin eri mieltä	5	5,8	5,8	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 16. Saan nimitellä toista henkilöä homoksi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	7	8,1	8,1	8,1
	Samaa mieltä	14	16,3	16,3	24,4
	En osaa sanoa	11	12,8	12,8	37,2
	Eri mieltä	28	32,6	32,6	69,8
	Täysin eri mieltä	26	30,2	30,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 17. En loukkaantuisi, jos minua nimiteltäisiin homoksi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	20	23,3	23,3	23,3
	Samaa mieltä	41	47,7	47,7	70,9
	En osaa sanoa	11	12,8	12,8	83,7
	Eri mieltä	10	11,6	11,6	95,3
	Täysin eri mieltä	4	4,7	4,7	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 18. Minulle on tärkeää huolehtia seksuaaliterveydestäni

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	43	50,0	50,0	50,0
	Samaa mieltä	36	41,9	41,9	91,9
	En osaa sanoa	6	7,0	7,0	98,8
	Eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 19. Miehille pitäisi olla enemmän heille kohdennettuja seksuaaliterveyspalveluja

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	14	16,3	16,3	16,3
Samaa mieltä	23	26,7	26,7	43,0
En osaa sanoa	42	48,8	48,8	91,9
Eri mieltä	6	7,0	7,0	98,8
Täysin eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 20. Seksuaaliterveyspalveluihin hakeutuminen on helppoa

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	5	5,8	5,8	5,8
Samaa mieltä	21	24,4	24,4	30,2
En osaa sanoa	38	44,2	44,2	74,4
Eri mieltä	19	22,1	22,1	96,5
Täysin eri mieltä	3	3,5	3,5	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 21. Seksuaalisuutta ei oteta puheeksi terveydenhuollon vastaanotolla tarpeeksi usein

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	7	8,1	8,1	8,1
Samaa mieltä	23	26,7	26,7	34,9
En osaa sanoa	48	55,8	55,8	90,7
Eri mieltä	6	7,0	7,0	97,7
Täysin eri mieltä	2	2,3	2,3	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 22. Minulle on tärkeää, että kouluissa tarjotaan opetusta seksuaaliterveydestä

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	51	59,3	59,3	59,3
	Samaa mieltä	29	33,7	33,7	93,0
	En osaa sanoa	4	4,7	4,7	97,7
	Eri mieltä	1	1,2	1,2	98,8
	Täysin eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 23. Minun on helppo löytää luotettavaa tietoa seksuaalisuudesta

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	27	31,4	31,4	31,4
	Samaa mieltä	40	46,5	46,5	77,9
	En osaa sanoa	13	15,1	15,1	93,0
	Eri mieltä	6	7,0	7,0	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 24. Mielestäni seksuaalisuudesta on hyväksyttävää puhua

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	52	60,5	60,5	60,5
	Samaa mieltä	28	32,6	32,6	93,0
	En osaa sanoa	2	2,3	2,3	95,3
	Eri mieltä	4	4,7	4,7	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 25. Minulle on tärkeää saada päättää itse avioitumisestani

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	79	91,9	91,9	91,9
	Samaa mieltä	5	5,8	5,8	97,7
	En osaa sanoa	1	1,2	1,2	98,8
	Eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 26. Vastuu ehkäisystä kuuluu minulle

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	38	44,2	44,2	44,2
	Samaa mieltä	32	37,2	37,2	81,4
	En osaa sanoa	9	10,5	10,5	91,9
	Eri mieltä	6	7,0	7,0	98,8
	Täysin eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 27. Minulla on oikeus vaikuttaa raskaudenkeskeytykseen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	24	27,9	27,9	27,9
	Samaa mieltä	30	34,9	34,9	62,8
	En osaa sanoa	17	19,8	19,8	82,6
	Eri mieltä	10	11,6	11,6	94,2
	Täysin eri mieltä	5	5,8	5,8	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 28. Mielenpiteen vapaus koskien seksuaalisuutta on minulle tärkeää

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	46	53,5	53,5	53,5
	Samaa mieltä	32	37,2	37,2	90,7
	En osaa sanoa	7	8,1	8,1	98,8
	Täysin eri mieltä	1	1,2	1,2	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 29. Saan ilmaista seksuaalisuuttani ulkonäöllä

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	37	43,0	43,0	43,0
	Samaa mieltä	34	39,5	39,5	82,6
	En osaa sanoa	13	15,1	15,1	97,7
	Eri mieltä	2	2,3	2,3	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 30. Minulla on oikeus seksistiseen vihjailuun, jos vastaan tulee seksikkäästi pukeutuva nainen tai mies

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Täysin samaa mieltä	4	4,7	4,7	4,7
	Samaa mieltä	10	11,6	11,6	16,3
	En osaa sanoa	19	22,1	22,1	38,4
	Eri mieltä	31	36,0	36,0	74,4
	Täysin eri mieltä	22	25,6	25,6	100,0
	Total	86	100,0	100,0	

: 31. Minulle on tärkeää saada vaikuttaa seksuaalisuutta koskevaan politiikkaan ja lainsäädäntöön

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	19	22,1	22,1	22,1
Samaa mieltä	27	31,4	31,4	53,5
En osaa sanoa	21	24,4	24,4	77,9
Eri mieltä	16	18,6	18,6	96,5
Täysin eri mieltä	3	3,5	3,5	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 32. Uskallan julkisesti ajaa seksuaalioikeuksiani

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	18	20,9	20,9	20,9
Samaa mieltä	23	26,7	26,7	47,7
En osaa sanoa	35	40,7	40,7	88,4
Eri mieltä	7	8,1	8,1	96,5
Täysin eri mieltä	3	3,5	3,5	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 33. Minulle on tärkeää, että seksuaalioikeuksieni loukkaamisesta joutuu vastuuseen

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	35	40,7	40,7	40,7
Samaa mieltä	33	38,4	38,4	79,1
En osaa sanoa	15	17,4	17,4	96,5
Eri mieltä	3	3,5	3,5	100,0
Total	86	100,0	100,0	

: 34. Jos seksuaalisuuttani loukattaisiin, uskoisin tekijän saavan asianmukaisen rangaistuksen

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Täysin samaa mieltä	7	8,1	8,1	8,1
Samaa mieltä	13	15,1	15,1	23,3
En osaa sanoa	23	26,7	26,7	50,0
Eri mieltä	29	33,7	33,7	83,7
Täysin eri mieltä	14	16,3	16,3	100,0
Total	86	100,0	100,0	